

2023

KATSAUS RAKENTEELLISEEN SOSIAALITYÖHÖN SATAKUNNASSA

Minka Leino-Holm & Mari Lönnerberg
(toim.)

Helmikuu 2024

KIRJOITTAJAT

Leino-Holm Minka, YTM (sosiaalityö), kehityspäällikkö, sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos Oy

Lönnberg Mari, YTM (sosiaalityö sekä työ ja hyvinvointi), kehittäjäsosiaalityöntekijä, hankekoordinaattori, Kestävän kasvun Satakunta 2 -hanke Rakenneellisen sosiaalityön raportoinnin kehittämisen osa-alue, Satakunnan hyvinvointialue

Mäkinen Jari, YTM (sosiaalityö) sosiaaliasiavastaava, Satakunnan hyvinvointialue

Nordlund-Luoma Kati, VTM (sosiaalityö) sosiaalityön professiojohtaja, Satakunnan hyvinvointialue

Stenroos Marjo, YTK, sosiaalityön maisterivaiheen opiskelija, sairaanhoitaja (AMK)

ALKUSANAT

Tämä raportti syntyi tarpeesta koota satakuntalaisesta rakenteellisesta sosiaalityöstä olemassa oleva tieto ja tekeminen yksiin kansiin. Raportti voi toimia lähteenä rakenteellisesta sosiaalityöstä puhuttaessa sekä työkaluna rakenteellista sosiaalityötä tehtäessä. Lisäksi raportti toimii käynnissä olevan rakenteellisen sosiaalityön hankekehittämisen arvioinnin tukena.

Raportti on tehty yhteistyönä ja kiitämme kaikkia kanssamme mukana olleita kirjoittajia. Kiitämme myös loka-marraskuussa 2023 laajaan rakenteellisen sosiaalityön kyselyyn vastanneita. Ilman teitä tätä raporttia ei olisi voitu tehdä!

Satakunnassa karkauspäivänä 29.2.2024

Minka & Mari

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
I TAUSTAA	
2 RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN MÄÄRITELMÄ JA TOIMINTAMALLI	6
2.1 Rakenteellisen sosiaalityön määritelmä.....	6
2.2 Rakenteellisen sosiaalityön toimintamalli	7
3 RAKENTEELLINEN SOSIAALITYÖ PROFESSIOJOHTAJAN NÄKÖKULMASTA	10
4 RAKENTEELLINEN SOSIAALITYÖ SOSIAALIASIAVASTAAVAN NÄKÖKULMASTA	11
5 RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN KEHITTÄMINEN SATAKUNNASSA ...	14
5.1 Kehittämistyö ennen ja nyt	14
5.2 Kehittäminen eri hankkeissa vuosina 2020-2025	15
II RAKENTEELLINEN SOSIAALITYÖ 2023	
6 SATAKUNTALAINEN RAKENTEELLINEN SOSIAALITYÖ VUONNA 2023 LUKUINA JA KUVINA.....	18
7 RAKENTEELLINEN SOSIAALITYÖ SATAKUNTALAISTEN SOSIAALIALAN AMMATTILAISTEN KÄYTÄNNÖISSÄ JA MIELIKUVISSA	21
7.1 Rakenteellisen sosiaalityön toteuttaminen työssä	22
7.2 Rakenteellisen sosiaalityön toteuttaminen vapaa-ajalla	24
7.3 Tilaisuuksissa kerätty tieto rakenteellisen sosiaalityön käytännöistä ja mielikuvista.....	25
8 RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN OSAAMINEN SATAKUNNASSA...	26
9 SOSIAALINEN RAPORTOINTI RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN TYÖVÄLINEENÄ	28
9.1 Sosiaalisen raportoinnin työkalu Satakunnassa	28
9.2 Sosiaalisen raportoinnin esiin tuomia havaintoja ja ilmiöitä	29
III TULEVAISUUS	
10 RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN TULEVAISUUS SATAKUNNASSA	31
10.1 Sosiaalialan ammattilaisten tulevaisuuden toiveita.....	31
10.2 Kohti rakenteellisen sosiaalityön perusedellytysten toteutumista	35
11 VIELÄ LOPUKSI	38
LÄHTEET	39
LIITTEET: KYSELYN SAATTEET JA KYSYMYKSET	40

1 JOHDANTO

Tervetuloa Rakenteellinen sosiaalityö Satakunnassa –raportin pariin! On iloinen asia, että rakenteellinen sosiaalityö kiinnostaa yhä useampaa ja yhä laajemmin - sillä kun voi oikeasti muuttaa maailmaa.

Toivomme tämän raportin päätyvän jokaisen Satakunnassa toimivan sosiaalialan ammattilaiset, sosiaalialan johtotehtävissä olevan, sosiaalihuollon palveluista päättävän sekä sosiaalialan kehittämisestä tai tutkimuksesta vastaavan käsiin. Lisäksi toivomme, että jokainen aiheesta vähänkään kiinnostunut pääsee tämän asiakirjan kautta sisään rakenteellisen sosiaalityön maailmaan itseään kutkuttavan näkökulman kautta.

Raportti on jaettu kolmeen pääteemaan: rakenteellisen sosiaalityön tausta, tilanne vuonna 2023 ja tulevaisuus. Näin lukija löytää helpommin itseään kiinnostavan tiedon.

Raportti alkaa rakenteellisen sosiaalityön määrittelyllä sekä Monitoimijainen rakenteellinen sosiaalityö (MoRa) -tutkimushankkeessa (2021-2022, Jyväskylän yliopisto) laaditun rakenteellisen sosiaalityön toimintamallin avaamisella.

Luvuissa kolme ja neljä Satakunnan hyvinvointialueen sosiaalityön profesiojohtaja Kati Nordlund-Luoma sekä sosiaaliasiavastaava Jari Mäkinen ovat avanneet rakenteellisen sosiaalityön nykytilaa ja tulevaisuudenkuvia omista näkökulmistaan.

Luvussa viisi käydään läpi satakuntalaisen rakenteellisen sosiaalityön kehityskaarta tähän päivään asti. Rakenteellista sosiaalityön nykytilaa esitellään luvussa kuusi lukuina sekä ammattilaisilta saatuna tietona luvussa seitsemän.

Luku seitsemän paneutuu satakuntalaisten sosiaalialan ammattilaisten tekemään rakenteellisen sosiaalityöhön; sen käytäntöihin ja siihen liittyviin mielikuviin. Kahdeksas luku sukeltaa rakenteellisen sosiaalityön osaamiseen ja sen kehittämiseen Satakunnassa. Raportin luvussa yhdeksän esitellään sosiaalista raportointia yhtenä rakenteellisen sosiaalityön työvälteenä.

Raportissa pohditaan myös rakenteellisen sosiaalityön tulevaisuutta Satakunnassa, erityisesti tälle teemalle on varattu raportin luku kymmenen. Kysely toteutettiin syksyllä 2023, ja se on tarkoitus toistaa tulevina vuosina. Raportti on tarkoitus päivittää vuonna 2025.

Moni raportin luku pohjautuu pitkälti satakuntalaisille sosiaalialan korkeakoulutetuille suunnatun kyselyn vastauksiin. Raportin ovat laatineet kehityspäällikkö Minka Leino-Holm Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos Oy:stä ja kehittäjäsosiaalityöntekijä, hankekoordinaattori Mari Lönnberg Kestävän kasvun

Satakunta 2 -hankkeesta Satakunnan hyvinvointialueelta. Asiantuntijakirjoittajina ovat toimineet sosiaalityön professiojohtaja Kati Nordlund-Luoma ja sosiaaliasiamiesvastaava Jari Mäkinen Satakunnan hyvinvointialueelta. Lisäksi sosiaalityön opiskelija Marjo Stenroos on ollut suurena apuna rakenteellisen sosiaalityön kyselyn vastausten analysoinnissa ja niiden aukikirjoittamisessa. Luvun alussa on mainittu kyseisen luvun kirjoittaja.

Tervetuloa tutustumaan satakuntalaiseen rakenteelliseen sosiaalityöhön!

I TAUSTAA

2 RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN MÄÄRITELMÄ JA TOIMINTAMALLI

Minka Leino-Holm

Rakenteellinen sosiaalityö voidaan ymmärtää ja määritellä monin tavoin. Se voidaan ymmärtää käytäntönä, työorientaationa tai lakisääteisenä tehtävänä. Käsitteen laajuus ja rajattomuus onkin varmasti ollut yksi syy sille, että rakenteellinen sosiaalityö on jäänyt monien muiden asioiden jalkoihin aina tähän päivään asti.

2.1 Rakenteellisen sosiaalityön määritelmä

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) kuvaa, että ”Rakenteellinen sosiaalityö havainnoi ja analysoi ilmiöitä sekä kehittää toimintatapoja, jotka vaikuttavat ihmisten sosiaaliseen hyvinvointiin. Tavoitteena on ennaltaehkäistä sosiaalisia ongelmia. Rakenteellisen sosiaalityön avulla voidaan tunnistaa ajoissa sellaisia tekijöitä, joiden vuoksi ihmiset joutuvat turvautumaan erityispalveluihin tai heistä tulee sosiaalityön pitkäaikaisia asiakkaita.”

Konkretiaa asiaan ministeriö tuo kuvaamalla, mitä rakenteellinen sosiaalityö voi olla käytännössä:

- Järjestelmällistä tiedon keräämistä sosiaalisista ilmiöistä.
- Ennakoivaa, kehittävää ja visioivaa toimintaa.
- Uusien, entistä tehokkaampien toimintatapojen etsimistä.
- Asukkaiden osallisuuden vahvistamista.
- Erilaisten yhteistyöverkostojen rakentamista.
- Asukkaiden sosiaalisten oikeuksien ja osallisuuden toteutumisen seuranta.
- Eri toimijoille annetun hyvinvointivastuun täyttämistä.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) taas määrittelee rakenteellisen sosiaalityön sosiaalihuollon asiakkaiden ongelmia, tarpeita ja vahvuuksia sekä niiden

suhteita yhteisöön ja yhteiskuntaan näkyväksi tekeväksi työksi. THL näkee, että rakenteellisen sosiaalityön avulla voidaan tunnistaa ja puuttua sellaisiin rakenteisiin ja mekanismeihin, jotka aiheuttavat inhimillistä kärsimystä ja pahoinvointia, kustannuksia sekä ihmisten joutumisen erityispalvelujen piiriin tai pitkäaikaisiin asiakkuuksiin.

Sosiaalihuoltolaissa ei niinkään määritellä rakenteellista sosiaalityötä, vaan asetetaan sen keinoin täytettäviä tehtäviä. Sosiaalihuoltolain 7 § säättää, että rakenteellisella sosiaalityöllä on huolehdittava sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon välittymisestä ja sosiaalihuollon asiantunteumuksen hyödyntämisestä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Lain mukaan rakenteelliseen sosiaalityöhön kuuluu:

- sosiaalihuollon asiakastyöhön perustuvan tiedon tuottaminen asiakkaiden tarpeista ja niiden yhteiskunnallisista yhteyksistä sekä tarpeisiin vastaavien sosiaalipalvelujen ja muun sosiaalihuollon vaikutuksista,
- tavoitteelliset toimet ja toimenpide-ehdotukset sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä hyvinvointialueen asukkaiden asuin- ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi
- sosiaalihuollon asiantunteumuksen tuominen osaksi hyvinvointialueen muiden toimialojen ja kunnan suunnittelua sekä yhteistyö yksityisten palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa paikallista sosiaalityötä sekä muuta palvelu- ja tukivalikoimaa kehittäen.

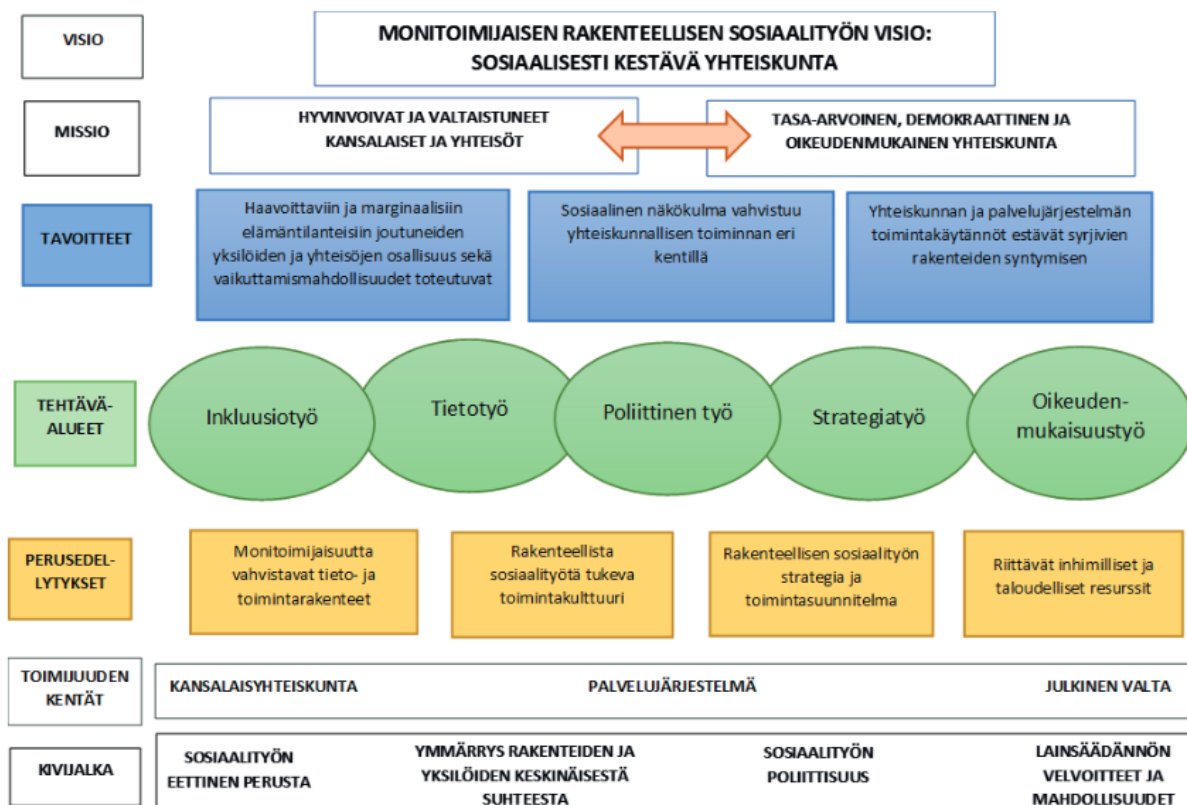
THL on listannut esimerkkejä rakenteellisen sosiaalityön tekemisestä käytännössä. Näitä ovat muun muassa asiakasraadit ja kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen, erilaisten indikaattoreiden ja mittareiden käyttäminen, asiakaspalautteen kerääminen, hyvinvointikertomuksen tekemiseen osallistuminen, sosiaalinen raportointi, erilaisten foorumeiden ylläpitäminen tai niihin osallistuminen, sisällön tuottaminen nettisivuille tai blogiin, päätösten vaikutusten ennakoarviointi, mediavaikuttaminen, erilaiset sosiaalisia ongelmia ennaltaehkäisevät toimintamallit ja työkäytännöt sekä yhteisösosiaalityön eri muodot.

Havaintojeni mukaan rakenteellisen tekemisen tavoista on löydettävissä runsaasti erilaisia esimerkkejä myös Satakunnasta. Toiveissa on, että tulevaisuudessa tavat tehdä rakenteellista sosiaalityötä ovat vielä entistä monipuolisempia.

2.2 Rakenteellisen sosiaalityön toimintamalli

Tässä luvussa esittelemme monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön toimintamallin mukaisesti rakenteellisen sosiaalityön peruspalikoita. Toimintamalli on luotu Monitoimijainen rakenteellinen sosiaalityö MoRa -tutkimushankkeessa tukemaan ja virittämään rakenteellisen sosiaalityön ympärillä käytävää

keskustelua. Toimintamalli rakentuu toimintakehikosta ja toimijamatriisista. (Närhi ym. 2023, 286.)

Kuva 1. Monitoimijainen rakenteellisen sosiaalityön toimintakehikko (Närhi ym. 2023, 290.)

MoRa-hankkeen näkemyksen mukaan monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön visio, missio, toimijuuden kentät sekä kivijalka ovat hitaasti muuttuvia, jatkuvuutta aiheeseen tuovia osia. Rakenteellisen sosiaalityön tavoitteet, tehtäväalueet ja perusedellytykset taas ovat ajassa ja toimintaympäristössä muuttuvia. (Emt., 286.)

Monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön muodostavat MoRa-hankkeen jäsenyksessä neljä rakenteellisen sosiaalityön tekemistä ohjaavaa tekijää: Eettinen perusta, ymmärrys rakenteiden ja yksilön keskinäisriippuvuudesta, sosiaalityön poliittisuus sekä lainsäädäntö velvoitteineen ja mahdollisuuksineen. Eettiset periaatteet ja arvot luovat oikeutuksen rakenteelliselle sosiaalityölle, asettavat perusoikeudet ja yhdenvertaisuuden sen keskiöön sekä antavat suunnan työn tavoitteille ja keinoille. Ymmärrys rakenteiden ja yksilön keskinäisestä riippuvuussuhteesta on kivijalassa, sillä siinä ikään kuin kiteytyy rakenteellisen sosiaalityön idea: Rakenteet vaikuttavat yksilön toimijuuteen ja yksilö muokkaa toiminnallaan rakenteita. Sosiaalityön poliittisuuden tunnistaminen ja tunnustaminen on olennaista, sillä poliittisuus on sosiaalityössä aina läsnä. Lainsäädäntö luo toimintamahdollisuuksia sekä asiakastyön että rakenteellisen sosiaalityön arjessa. (Emt., 287.)

Monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön visio on MoRa-hankkeen jäsenyksessä ”Sosiaalisesti kestävä yhteiskunta”. Visio on toiminnan iso ylätavoite. Sosiaalinen kestävyys sisältää ajatuksen hyvinvointivaltiolle asetettujen yleisten tavoitteiden ja arvopäämäärien kohti menemisestä kestäväällä tavalla. (Emt., 287.)

Vision ollessa hyvin ylätasoinen päämäärä, missiot ovat hieman konkreettisempia. Monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön missioksi on MoRa-hankkeen jäsenyksessä nimetty hyvinvoivat ja valtaistuneet kansalaiset sekä tasa-arvoinen, demokraattinen ja oikeudenmukainen yhteiskunta. Näiden missioiden kautta voidaan edetä kohti visiota sosiaalisesti kestävästä yhteiskunnasta. (Emt., 287.)

Toimijuuden kenttiä on MoRa-hankkeen toimintakehikossa kolme: kansalaisyhteiskunta, palvelujärjestelmä sekä julkinen valta. Toimijakentät ovat monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön tekijöiden taustoja sekä niitä alueita, joissa rakenteellinen sosiaalityö toteutuu. Kansalaisyhteiskunta korostaa yksittäisten kansalaisten ja heidän muodostamiensa yhteisöjen roolia kokonaisuudessa. Palvelujärjestelmä taas nostaa esiin ammattilaisten merkitystä tässä yhteydessä. Julkinen valta viittaa yhteisiä asioita koskevaan päätöksentekoon. Toimintakentät eivät ole tarkkaan rajattuja ja yksittäinen toimija voi toimia useammalla niistä. (Emt., 288.)

Monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön tavoitteet voivat olla ajassa ja paikassa muuttuvia. Tavoitteet ovat konkreettisia sanoituksia siitä, miten kohti missioita ja visiota edetään. MoRa-hankkeen kehikossa näkyvät tavoitteet kuvaavat aikaa ja kontekstia, jossa ne on muotoiltu. Hankkeen jäsenyksessä monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön tavoitteita ovat haavoittaviin ja marginaalisiin elämäntilanteisiin joutuneiden yksilöiden ja yhteisöjen osallisuuden sekä vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisen varmistaminen yhteiskunnassa, sellaisten yhteiskunnan ja palvelujärjestelmän toimintakäytäntöjen luominen, jotka estävät syrjivien rakenteiden syntymisen sekä sosiaalisen näkökulman vahvistaminen yhteiskunnallisen toiminnan eri kentillä. (Emt., 288.)

Rakenteellisen sosiaalityön perusedellytykset ovat sen toteuttamisen ja toteutumisen kannalta välttämättömiä tekijöitä, jotka on muistettava, kun rakenteellista sosiaalityötä halutaan edistää tai kehittää. Jos nämä asiat eivät ole kunnossa, monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön tekeminen on vaikeaa tai jopa mahdotonta. MoRa-hankkeen tutkimustuloksiin nojaten hankkeessa luodussa kuvauksessa perusedellytyksiksi nimetään yhteistyön mahdollistavat tieto- ja toimintarakenteet, rakenteellista sosiaalityötä tukeva toimintakulttuuri, riittävät inhimilliset ja taloudelliset resurssit sekä rakenteellisen sosiaalityön strategia ja toimintasuunnitelma. (Emt., 288-289.)

Tehtäväalueet kuvaavat rakenteellisen sosiaalityön tekemisen tapoja. MoRa-hankkeen toimintamallissa tehtäväalueita on viisi: inklusiivityö, tietotyö, poliittinen työ, oikeudenmukaisuustyö sekä strategiatyö. (Emt., 289.)

3 RAKENTEELLINEN SOSIAALITYÖ PROFESSIOJOHTAJAN NÄKÖKULMASTA

Kati Nordlund-Luoma

Satakunnan hyvinvointialue nosti professiotyön tärkeäksi osaksi hyvinvointialueen toimintaa perustamalla kolme professiojohtajan vakanssia. Sosiaalityö sai oman professiojohtajuutensa hoitotyön ja lääketieteen rinnalle. Sanalla professio viitataan tässä yhteydessä tietyn alan asiantuntijuuteen. Profiessio-työn kautta sosiaalityön ja sosiaalialan asiantuntijuutta vahvistetaan ja kehitetään Satakunnassa useilla eri tavoilla.

Sosiaalityö on tieteenala, professio ja ammattikäytäntö, missä toteutuu käytäntöorientaatio yliopistollisena näkökulmana. Lainsäädäntö osoittaa sosiaalityölle, sen koulutukselle ja ammatinharjoittamiselle vastuita. Laillistettu ammatti edellyttää vahvaa professionaalista asiantuntijuutta.

Professiojohtajien tehtävänä Satakunnan hyvinvointialueella on toimia oman profession edustajana ja johtavana asiantuntijana. Professiojohtajat toimivat keskenään yhdessä sekä erikseen ns. omiensa kanssa, rakentaen kaikkien yhteistä. Profiessioiden yhteistyöllä hyvinvointialueella rakennetaan asiantuntijuuteen ja integraatioon tähtääviä sotepe-palveluita.

Sosiaalityön professiojohtajia työskentelee useilla hyvinvointialueilla ja valtakunnallinen verkostoituminen tuo vahvuutta sosiaalisen vahvistumiselle alueille ja valtakunnallisesti. Kansallinen kantavuus sosiaalihuollon osalta paranee, kun sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee asettamispäätöksen sosiaalityön johdon ja ministeriön yhteistyöverkostolle vuonna 2024.

Rakenteellinen sosiaalityö on osa professiotyötä ja toisinpäin. Ne tukevat kiistatta toistensa tavoitteita. Rakenteellinen sosiaalityö voidaan nähdä myös sosiaalityön professiotyön edelläkävijänä. Satakunta tarvitsee kestäviä ja organisaation rakenteissa toimivaa rakenteellista sosiaalityötä, joilla voimme edistää rakenteellisen sosiaalityön tavoitteita pysyvinä toimintamalleina. Tavoitteeksi voidaankin asettaa rakenteellisen sosiaalityön asettuminen nimensä mukaisesti osaksi rakenteita.

4 RAKENTEELLINEN SOSIAALITYÖ SOSIAALIASIAVASTAAVAN NÄKÖKULMASTA

Jari Mäkinen

Sosiaaliasiamiehestä sosiaaliasiavastaavaksi

Vuoden 2024 alusta voimaan tuleva Laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista (793/2023) kumoaa aiemman sosiaaliasiamiesjärjestelmää määritelleen Sosiaalihuollon asiakaslain 24§:n. Sosiaaliasiavastaavan järjestämisessä tulisi huomiota kiinnittää toiminnan puolueettomuuteen, riippumattomuuteen sekä asiakkaiden tarpeisiin ja sosiaaliasiamiehen tavoitettavuuteen. Sosiaali- ja potilasasiavastaavat muodostavat uuden lain myötä yhteisen hallinnollisen kokonaisuuden. Satakunnan hyvinvointialueen sosiaaliasiavastaava sijoittuu Valvonnan ja laadun henkilöstöön.

Sosiaaliasiavastaavan tehtävänä on:

- neuvoa asiakkaita sosiaalihuollon asiakaslain soveltamiseen liittyvissä asioissa
- avustaa muistutuksen tekemisessä
- neuvoa, miten kantelu, oikaisuvaatimus, valitus, vahingonkorvausvaatimus tai muu asiakkaan sosiaalihuollon tai varhaiskasvatuksen oikeusturvaan liittyvä asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa;
- tiedottaa asiakkaan oikeuksista
- koota tietoa asiakkaiden yhteydenotoista ja seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä; sekä
- toimia muutenkin asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

Sosiaaliasiavastaava tarjoaa ohjausta ja neuvontaa myös varhaiskasvatukseen liittyvissä asioissa.

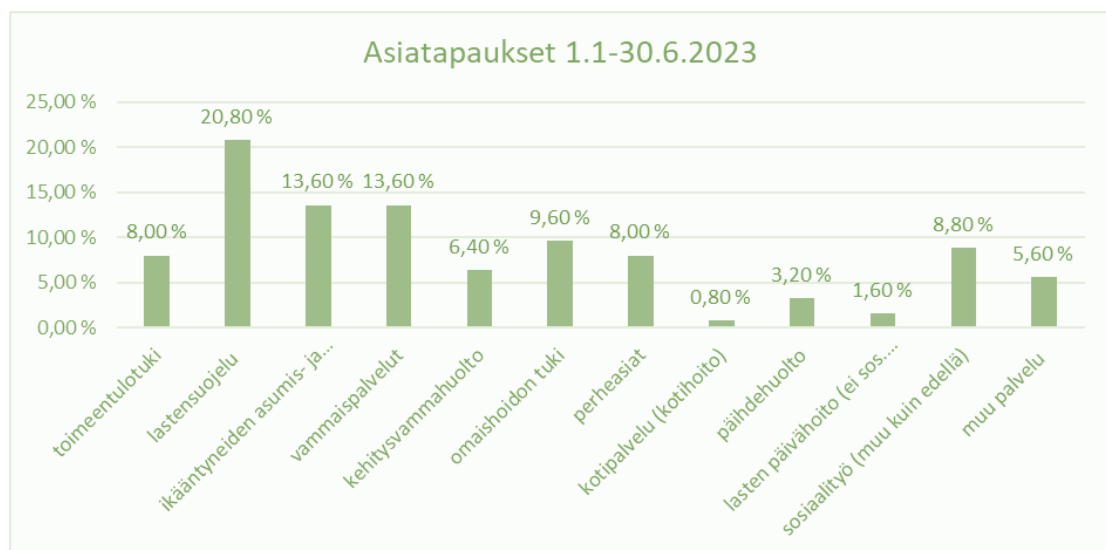
Sosiaaliasiamiehen asiatapaukset

Asiatapausten lukumäärä toimialueella on pitkään ollut vakiintunut noin 200-250:n vuositasolle. Nyt kuitenkin muutamana vuotena peräkkäin on nähtävissä pieni nousu aiempaan. Huomattava on myös, että perustoimeentulotuen poistuminen sosiaaliasiamiehen/vastaavan toimialueesta ei silti ole lopettanut täysin asiakkaiden yhteydenottoja. Kelan järjestämänä palveluna perustoimeentulotuki ei kuulu niihin palveluluihin, joista sosiaaliasiavastaava vastaa.

Lastensuojelu nousee yleisimmäksi sosiaaliamiehen yhteydenoton tehtäväalueeksi noin 20 prosentin osuudella. Toimiala herättää varsinkin lasten vanhemmissa ja läheisissä helposti mielipiteitä, tunteita ja tarvetta etsiä vastauksia – usein lastensuojelun asiat edellyttävät monia puheluita ja selvittelyjä.

Lastensuojelun kanssa tavallaan rinnakkainen ”perheasiat” näyttäytyy 8 prosentilla. Usein onkin hankala tilastoida eroa lastensuojelun ja lastenvalvojatoiminnan välillä. Useasti näissä on linkitys myös lastensuojeluun pitkittyneen huoltoriidan kautta. Ainakin helposti toinen vanhempi tulkitsee lapsella olevan jokin hätä toisen vanhemman luona. Toisaalta sosiaaliamiehelle tulee kertomusta siitä, että lastenvalvoja on puolueellinen, toisaalta määritellesään elatusmaksua, toisaalta tapaamissopimusta kirjatessaan.

Yleisen vammaispalvelulain kysymykset ovat vuodesta toiseen periaatteessa samankaltaisia; kuljetuspalvelun kriteereitä, henkilökohtaisen avun kriteereitä, palveluasumisen kriteereitä. Edelleen vakiotaksin käyttöoikeus vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalveluita koskien on herättänyt keskustelua. Asiakkaat kokevat, että tuttu taksikuski mahdollistaa joustavamman ja tarkoituksenmukaisemman kuljetuksen omat erityistarpeet huomioon ottaen, kuin keskuksen kautta soitettu.

Kuva 2. Sosiaaliamiehen asiatapaukset kuuden kuukauden ajalla vuonna 2023

Sosiaaliamiehen toiminta

Käytännössä tärkeäksi on todettu asiakkaan oman toimintakyvyn löytäminen asian ratkaisemiseksi. Asiakkaan tulee pystyä itse vaikuttamaan omaan palveluprosessiinsa ja siinä sosiaaliamies /vastaava voi olla tärkeä tuki asiakkaan rinnalla.

Tyypillistä on, että saman asiakasasian yhteydessä sivutaan useita eri toimintamuotoja. Tässä kuitenkin pyritään löytämään pääasiallinen toiminta asiakkaan tilanteen selvittämiseksi. Kantelun ja muistutuksien mahdollisuutta kuitenkin läpikäydään useassa asiakasyhteydenotossa, mutta mahdollisen kantelun tekeminen jää aina asiakkaan itsensä vastuulle.

Käytännössä yhteydenotto sosiaalitoimeen perustuu asiakkaan yksittäistapauksen ja tilanteen selvittämiseksi. Neuvottelu sosiaaliviranomaisen kanssa järjestetään useimmiten puhelimitse asiakkaan ollessa tapaamassa sosiaaliasiamiestä. On myös mahdollista, että järjestetään yhteinen tapaaminen asiakkaan ja sosiaalitoiminnan edustajien kannassa. Edelleenkin on niin, että läheskään kaikki asiakkaat eivät antaneet lupaa olla yhteydessä asianomaiseen sosiaalitoiminnan viranhaltijaan, jotkut jopa pelkäävät sitä, mitä tapahtuu sosiaalitoiminnan ja asiakkaan suhteelle, jos asiakkaan yhteydenotto sosiaaliasiemieheen tulee sosiaalitoiminnan tietoon.

Sosiaaliasiemiehen tehtäviin ei kuulu ryhtyä valitusasiassa asianajajaksi, joskin näin useat asiakkaat odottavat. Toki asiakasta neuvottiin muutoksenhaku / valitusasioissa. Ja tarvittaessa avustettiin – kuitenkin aina niin, että asiakas itse kantaa päävastuun asiakirjan laadinnasta.

Haasteelliseksi sosiaaliasiavastavan toiminnan tekee asiakasasioiden ainutkertaisuus. On äärimmäisen vaikeaa löytää Satakunnan kokoisesta toimialueesta sellaisia rakenteellisia ongelmakohtia, joille voisi osoittaa tilastollista merkittävyyttä. Siksi vuosien varrella toimintatavaksi on tullut puuttua ja käsitellä asiakkaan asia tilanne pääosin yksilöasiana. Ja hakea asiakkaan ja sosiaalitoiminnan kanssa yhdessä ratkaisua asiakkaan kokemaan epäonnistuneeseen palvelukokemukseen.

Edellä kuvattu korostui ennen kaikkea kuntien omien sosiaalitoimien aikana. Nyt kun Satakunnan hyvinvointialueen laajuinen toimialue on käynnistynyt, ja asiakkaille tarjottavat palvelut yhdenmukaistuvat, on todennäköistä, että jatkossa on mahdollista löytää tukevampaa tietoa niistä rakenteellista ongelmista, jotka käytännössä estävät satakuntalaista sosiaalipalvelun asiakasta saamasta sellaista onnistunutta asiakaskokemusta ja palvelua, johon sosiaalihuollon asiakaslaki antaa asiakkaalle lupauksen.

5 RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN KEHITTÄMINEN SATAKUNNASSA

Minka Leino-Holm & Mari Lönnberg

Tässä luvussa käydään läpi rakenteellisen sosiaalityön kehittämisen vaiheita Satakunnassa. Rakenteellinen sosiaalityö on saanut jalansijan eri kehittämissankkeissa vuodesta 2020 alkaen. Tämän lisäksi kehittämistä on tehty muun muassa sosiaalialan osaamiskeskuksen perustyönä sekä opiskelijoiden toimesta.

5.1 Kehittämistyö ennen ja nyt

Rakenteellinen sosiaalityö ei ole uusi asia. Rakenteellinen aspekti on ollut aina olemassa sosiaalialan työssä. Rakenteellisesta sosiaalityöstä on puhuttu vuosikymmeniä, lakiin käsite on saatu vuodesta 2015.

Tiettävästi ensimmäisen ja toistaiseksi ainoan satakuntalaisten sosiaalialan ammattilaisten tekemää rakenteellista sosiaalityötä käsittelevän pro gradun on kirjoittanut Johan Nilsen vuonna 2016. Nilsen tarkasteli gradussaan Satakunnan kuntien sosiaalipalvelujen palveluksessa olevien sosiaalityöntekijöiden asennoitumista rakenteellisen sosiaalityön toteuttamiseen. Nilsen selvitti, toteuttavatko sosiaalityöntekijät itse rakenteellisen sosiaalityön tehtäväalueita omassa työssään, ja mitkä tekijät siihen vaikuttavat. Tutkielmaan osallistui 47 vastaajaa. Nilsen havaintojen mukaan sosiaalityöntekijät ja heidän esimiehensä suhtautuivat myönteisesti rakenteellisen sosiaalityön tekemiseen, ja sen nähtiin kuuluvan sosiaalityöhön. Tutkielman mukaan asiakastyötä tekevät sosiaalityöntekijät osallistuivat kuitenkin vain harvoin sosiaalisen tiedon tuottamiseen ja sen välittämiseen päätöksentekijöille tai julkiseen keskusteluun. Esihenkilöt toteuttivat tätä työtä useammin. Sosiaalityöntekijät tekivät säännöllisesti asiakkaiden mobilisoimiseksi luokiteltavaa työtä, toisaalta yhteisöllisiä työmenetelmiä vastaajat hyödynsivät vain harvoin.

Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos on toiminut rakenteellisen sosiaalityön osaamisen vahvistamiseksi Satakunnassa ennen vuotta 2020 esimerkiksi lisäten tietoutta sosiaalisesta raportoinnista.

5.2 Kehittäminen eri hankkeissa vuosina 2020-2025

Sosiaalisen raportoinnin kehittäminen Satakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen kehittämishankkeessa (2020-2021)

Satakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen kehittämishanke käynnistyi vuonna 2020 tavoitteenaan tukea alueella tehtävää sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua.

Sosiaalinen raportointi -käsitteen sijasta hankkeessa käytettiin ammatillisen kokemustiedon raportointi -käsitettä. Ammatillisella kokemustiedolla tarkoitettiin osahankkeessa erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisilla olevaa, kokemuksen ja havaintojen kautta syntyvää tietoa.

Ammatillisen kokemustiedon raportointi –osahankkeessa luotiin sähköinen työkalu ammatillisen kokemustiedon raportoimisen tueksi eli sosiaalisen raportoinnin lomake. Osahankkeessa myös pilotoitiin raportoimista kuudessa eri työyksikössä ja yhdessä järjestössä. Osahankkeessa kuvattiin, miten kerätty tieto voisi kulkea, ja kuinka sitä voitaisiin hyödyntää. Osahankkeessa tehtiin koulutuksellista sisältöä aiheesta ja pyrittiin lisäämään tietoutta sosiaalisesta raportoinnista. Osahanketta koordinoivat Porin kaupungin perusturva ja Euran kunta, työpanos hankittiin Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassokselta.

Loppuraportissa todetaan: “Osahankkeen merkittäväksi hyödyksi voidaan lukea se, että Satakunnassa virisi keskustelua rakenteisiin vaikuttamaan pyrkivästä työotteesta ja sen paikasta osana sote-ammattilaisten työn arkea. Hankkeen myötä alueella käynnistyi myös keskustelua ammattilaisten tuottaman tiedon merkityksestä mm. osana tiedolla johtamista.”

Osahankkeessa tehtyä kehittämistyötä jatkettiin suunnitellusti Satakunnan Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeessa vuosina 2022-2023.

Rakenteellisen sosiaalityön kehittäminen Satakunnan Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa (2022-2023)

Rakenteellisen sosiaalityön kehittäminen osana sosiaalipalveluiden kehittämistä sai oman osionsa Tulsote-hankkeessa vuonna 2022. Työpanos osioon ostettiin Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassokselta.

Rakenteellisen sosiaalityön kehittämistavoitteeksi hankkeessa oli asetettu, että rakenteelliselle sosiaalityölle on alueella sovitut käytännöt ja sille on osoitettu resurssit ja että rakenteellista työtä tehdään yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteissa oli myös mainittu, että rakenteellista sosiaalityötä mahdollistava työote on vahvistunut alueella. Yksi tavoite oli, että ammatillista kokemustietoa raportoidaan, kerätään sekä hyödynnetään alueella.

Tarkoituksena oli siis luoda rakenteellisen sosiaalityön tekemistä mahdollistavia rakenteita, kiinnittää huomiota sen tekemisen perusedellytyksiin kuten resursseihin ja toimintakulttuuriin, kehittää monitoimijaista yhteistyötä

rakenteellisen sosiaalityön alueella sekä vahvistaa sosiaalisen raportoinnin asemaa Satakunnassa.

Hankkeen aikana tietoutta rakenteellisesta sosiaalityöstä ja siihen liittyvää osaamista vahvistettiin erityisesti SO sotessa –keskustelutilaisuuksien sekä Rakenteellisen sosiaalityön viikkojen kautta. SO sotessa –tilaisuuksissa käsiteltiin sosiaalialan ilmiöitä ja muita ajankohtaisia asioita, kuten kirjaamista. Vuonna 2023 SO sotessa –tilaisuuksissa tarjottiin tietoa sosiaalipalveluista kaikille kiinnostuneille. Rakenteellisen sosiaalityön viikkojen aikana tarjolla oli monipuolisesti koulutusta ja infoja sekä järjestöjen järjestämää ohjelmaa. Viikkojen ohjelma toi esiin monipuolisesti eri tapoja tehdä rakenteellista sosiaalityötä. SO sotessa –tilaisuudet ja Rakenteellisen sosiaalityön viikot jatkuvat hankkeen loputtua Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassoksen ja Satakunnan hyvinvointialueen yhteistyönä.

Hyvinvointialueen aloitettua toimintansa vuonna 2023 kehittämistyö oli monelta osin uuden edessä, sillä esimerkiksi sosiaaliseen raportointiin liittyvät käytännöt tuli sovittaa uuden organisaation toimintaan sopiviksi. Hankeaikana saatiin kuitenkin yli 40 sosiaalista raporttia, joista tehtiin erilaisia yhteenvetoja, joita taas välitettiin laajasti eteenpäin sekä maakunnallisesti että valtakunnallisesti. Hankkeen päättyessä sosiaalinen raportointi on otettu pysyväksi toimintatavaksi maakunnassa. Tietouden lisääminen aiheesta sekä raporttien tuottamisen tiedon hyödyntämisen kehittäminen jatkuu Kestävän kasvun Satakunta –hankkeessa.

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen Kestävän kasvun Satakunta 2 -hankkeessa (2023-2025)

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittämisen osahankkeen tavoitteena on tuottaa raportoinnin malli, jonka pohjalta rakenteellisen sosiaalityön raportointi on vakiinnutettu osaksi alueellista ja kansallista tietotuotantoa. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos koordinoi kehittämistyötä. Kehittämistyössä on mukana rakenteellisen sosiaalityön kehittäjäverkosto. Hyvinvointialueiden yhteisen kehittämistyön tuloksena rakennetaan rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelman malli, joka pohjalta laaditaan alueellinen toteuttamissuunnitelma. Toteuttamissuunnitelma sisältää rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin mallin toimeenpanon kuvauksen hyvinvointialueella. Kehittämistyön tarkoituksena on vahvistaa yhteneväisesti rakenteellista sosiaalityötä alueellisella ja kansallisella tasolla osana sosiaalihuollon ja tietojohdamisen kehittämistä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2022, 39.)

Satakuntaan laaditaan kansallista mallipohjaa hyödyntäen toteutussuunnitelma, jossa rakenteellisen sosiaalityön tiedontuotanto organisoidaan vahvistamaan rakenteellista sosiaalityötä osana sosiaalihuollon kehittämistä sekä tietojohdamista ja johtamiskäytäntöjä. Toteutussuunnitelmassa määritellään mm. rakenteellisen sosiaalityön alueellinen ja kansallinen tietotuotanto ja tietosisällöt, tiedon hyödyntäminen, rakenteellisen sosiaalityön toimintamallit ja

työkäytännöt sekä tiedon jakelu ja viestintä. Toteutussuunnitelman laadinnassa keskeisellä sijalla ovat eri toimijoiden kanssa järjestettävät yhteistyötaapaamiset, sillä kehittämistyö on vahvasti yhteydessä hyvinvointialueen strategiseen ja maakunnalliseen suunnitteluun, mm. osallisuussuunnitelmaan, väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön (HYTE). Lisäksi yhteistyö sosiaalialan osaamiskeskuksen ja alueen korkeakoulujen kanssa ovat tärkeällä sijalla.

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen edellyttää eri tietolähteistä saatavan tiedon kokoamista yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, tietotuotteeksi. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on kehittämistyön koordinoivana tahona työstänyt tietotuotannon tietopohjaa asunnottomuusilmiöön liittyen. Alueellisesti tietopohjan työstämiseen on perustettu monialainen ydintiimi. Tietopohjaa tullaan laajentamaan myös muihin ilmiöihin kehittämistyön edetessä.

Kestävän kasvun Satakunta 2 -hankkeen Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittämisen osa-alueen hankesuunnitelmaan on kirjattu vuosittain tehtävä kysely sosiaalialan toimijoille alueella tehtävän rakenteellisen sosiaalityön arvioimiseksi. Rakenteellisen sosiaalityön nykytilaa Satakunnassa on kartoitettu loka-marraskuussa 2023 tehdyllä laajalla ammattilaiskyselyllä, jonka vastaukset ovat myös tämän raportin lähdemateriaalina. Rakenteellisen sosiaalityön kysely on tarkoitus toistaa vuosina 2024 ja 2025. Vuoden 2025 osalta on tarkoitus tehdä uusi raportti, jolloin päästään myös arvioimaan kehittämistyötä.

II RAKENTEELLINEN SOSIAALITYÖ 2023

6 SATAKUNTALAINEN RAKENTEELLINEN SOSIAALITYÖ VUONNA 2023 LUKUINA JA KUVINA

Mari Lönnberg

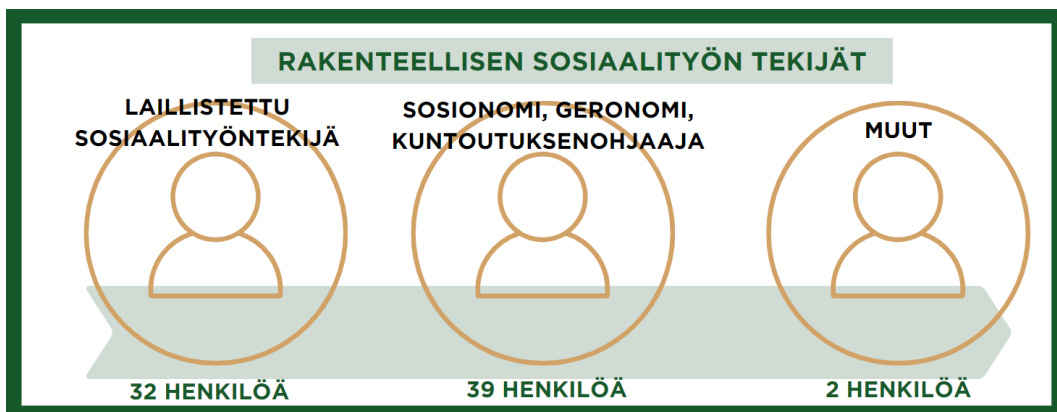
Kestävän kasvun Satakunta 2 -hankkeen Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittämisen osa-alueen hankesuunnitelmaan on kirjattu vuosittain tehtävä kysely sosiaalialan toimijoille alueella tehtävän rakenteellisen sosiaalityön arvioimiseksi. Vuoden 2023 kysely julkaistiin Rakenteellisen sosiaalityön teemaviikolla 16.10.2023 alkaen. Se julkaistiin Satakunnan hyvinvointialueen kaikilla kanavilla. Se esiteltiin tilaisuudessa Rakenteellinen sosiaalityö -Missä menet Satakunnassa? 17.10.2023. Lisäksi kyselyä lähetettiin suorasähköpostina. Kyselyn vastausaikaa oli 16.10.-10.11.2023. Kyselyn saatteet ja kysymykset ovat liitteinä.

Kyselyyn vastasi 69 sosiaalialan ammattilaista. Kysely sisälsi paljon avoimia kysymyksiä sekä se edellytti perehtymistä sosiaalisen raportoinnin työkaluun ja viimeisimpään raporttiin. Kyselyn tavoitteena oli kuitenkin saada ennemminkin laadukasta tietoa kuin määrällisesti paljon vastauksia kysymyksiin, jotka eivät ole olennaisia rakenteellisen sosiaalityön tiedonkeruun näkökulmasta. Kyselyn tekijät ovat tyytyväisiä saatuun vastausmäärään, sillä alueella tehtäviin ammattilaiskyselyihin ei olla aina saatu edes näin suurta vastaajien joukkoa.

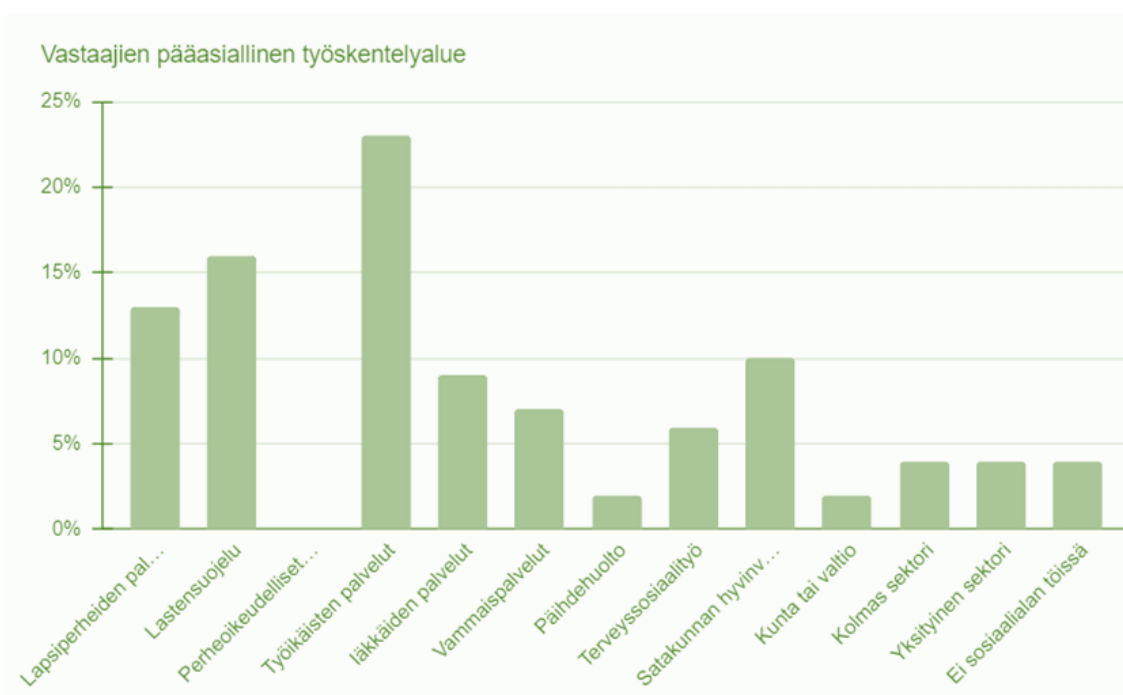
Tämän luvun tiedot on koostettu loka-marraskuussa 2023 kerätyistä rakenteellisen sosiaalityön kyselyn vastauksista.

Rakenteellisen sosiaalityön tekijät

Kyselyyn vastanneista ammattilaisista hieman vajaa puolet oli laillistettuja sosiaalityöntekijöitä ja hieman reilu puolet korkeakoulutettuja sosiaalihuollon ammattilaisia eli sosionomeja, kuntoutuksenohjaajia tai geronomeja. Innokkaimmin kyselyyn vastasivat Satakunnan hyvinvointialueella työikäisten palveluissa työskentelevät ammattilaiset (n=16) ja toiseksi eniten lastensuojelussa työskentelevät (n=11). Perheoikeudellisissa palveluissa työskenteleviltä ammattilaisilta ei saatu yhtään vastausta. Muuten vastausvaihtoehdot olivat kaikki edustettuja edes yhden tai muutaman vastauksen verran. Seuraavissa kuvissa on esitetty tarkemmin vastaajien koulutus sekä pääasiallinen työskentelyalue.

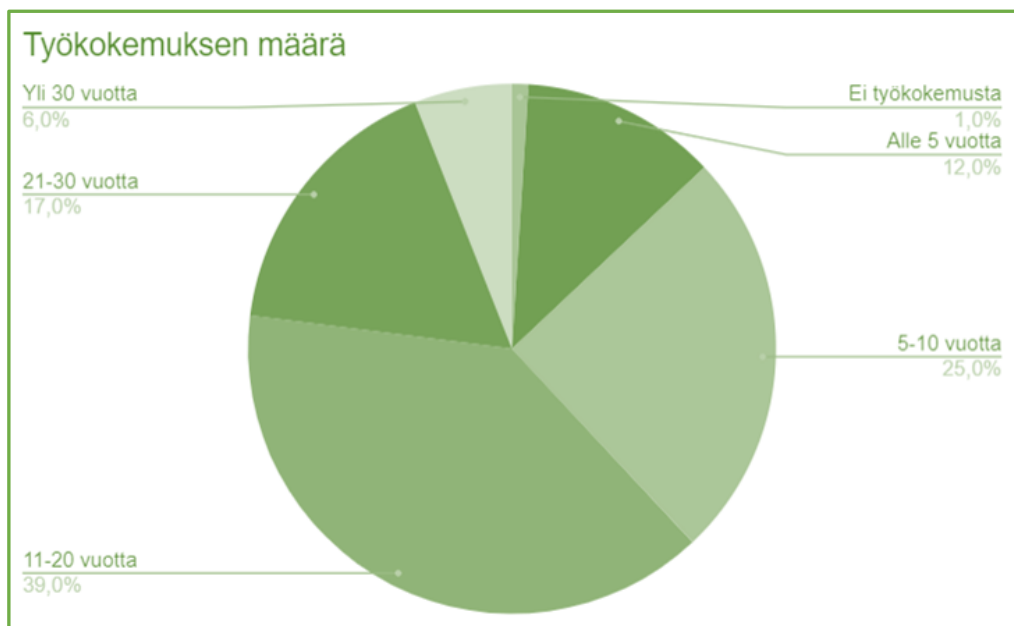

Kuva 3. Vastaajien koulutukset

Kuva 4. Vastaajien pääasiallinen työskentelyalue

Suurimmalla osalla vastaajista (n=27) oli sosiaalialan työkokemusta 11-20 vuotta. Joukossa oli myös vastaajia, joilla oli työkokemusta yli 30 vuotta (n=4). Seuraavassa kuvassa on esitetty työkokemus tarkemmin.

Kuva 5. Vastaajien työkokemus sosiaalialalta vuosina

Rakenteellinen sosiaalityö tehtävänkuvissa ja perehdytyksessä

Ammattilaiset arvioivat rakenteellisen sosiaalityön tuttuutta asteikolla 0-10, ja vastausten keskiarvo oli 6,5 (mediaani 7). Rakenteellinen sosiaalityö oli kirjattu erikseen tehtävänkuviiin vain kahdella vastaajalla. Suurin osa vastaajista (n=40) ilmoitti, ettei sitä ole kirjattu erikseen. Lähes kolmasosa vastaajista (n=21) kertoi, ettei tiennyt onko sitä kirjattu tehtävänkuvaan. Kysymys ei koskenut kuutta vastaajaa.

Kolme neljäsosaa vastaajista (n=53) kertoi, ettei ollut saanut perehdytystä rakenteelliseen sosiaalityöhön liittyen. Vain kahdeksan vastaajaa ilmoitti saaneensa perehdytyksen.

Kuva 6. Rakenteellinen sosiaalityö tehtävänkuvissa ja perehdytyksessä

Vastaajia pyydettiin arvioimaan tekemänsä rakenteellisen sosiaalityön määrää työssään asteikolla 0-10. Tässä 0 tarkoitti tilannetta, jossa vastaaja ei tee ollenkaan rakenteellista sosiaalityötä ja 10 puolestaan tilannetta, jossa vastaaja teki mielestään sen määrän, joka lakisääteisesti ja ammattieettisesti kuuluikin tehdä. Vastauksissa oli paljon hajontaa, mutta kukaan ei ollut valinnut vaihtoehtoa 0. Keskiarvo oli 6 ja tämän vastauksen antoi yhteensä 11 vastaajaa.

Rakenteellinen sosiaalityö oman työn ulkopuolella

Vastaajia pyydettiin arvioimaan myös rakenteellisen sosiaalityön määrää oman työnsä ulkopuolella, esimerkiksi yhteiskunnallisena vaikuttamisena asteikolla 0-10. Tässä 0 tarkoitti tilannetta, jossa vastaaja ei tee ollenkaan rakenteellista sosiaalityötä työnsä ulkopuolella ja 10 puolestaan tilannetta, jossa vastaaja teki sen määrän kuin ammattieettisesti kuuluukin tehdä. Vastauksissa oli paljon hajontaa, ja asteikon kaikki luvut olivat käytössä. Keskiarvo oli 5 ja tämän vastauksen antoi yhteensä 12 vastaajaa.

Kuva 7. Rakenteellisen sosiaalityön määrä keskimäärin

7 RAKENTEELLINEN SOSIAALITYÖ SATAKUNTALAISTEN SOSIAALIALAN AMMATILAISTEN KÄYTÄNNÖISSÄ JA MIELIKUVISSA

Marjo Stenroos & Minka Leino-Holm & Mari Lönnberg

Ammattilaisilta kysyttiin syksyllä 2023 toteutetussa kyselyssä, miten he käytännössä toteuttavat rakenteellista sosiaalityötä omassa työssään sekä oman työnsä ulkopuolella. Lisäksi ammattilaisille järjestettiin työpajoja ja infotilaisuuksia rakenteelliseen sosiaalityöhön liittyen. Kyselyn vastausten ja tilaisuuksien perusteella koostettiin kuva satakuntalaisen sosiaalialan ammattilaisen rakenteellisen sosiaalityön käytännöistä ja mielikuvista.

7.1 Rakenteellisen sosiaalityön toteuttaminen työssä

Ammattilaisilta kysyttiin syksyllä 2023 toteutetussa kyselyssä, miten he käytännössä toteuttavat rakenteellista sosiaalityötä omassa työssään. Vastauksissa oli nähtävissä kolme pääluokkaa: Asiakaskeskeinen työote, sosiaalityön asiantuntijuus ja vaikuttamistyö sekä järjestelmälähtöinen työote.

Asiakaskeskeinen työote

Asiakaskeskeinen työote -pääluokassa on nähtävissä kolme alaluokkaa: Minä ammattilaisena suhteessa asiakkaaseen, asiakkaan toimijuuden vahvistaminen järjestelmässä sekä järjestelmän tulkkina asiakkaalle.

Minä ammattilaisena suhteessa asiakkaaseen –alaluokassa rakenteellista sosiaalityön käytäntönä kuvattiin mm. asiakkaan kunnioittava ja vaikuttava kohtaaminen. Tähän sisältyi asiakkaan oikeuksien edistäminen, palvelutarpeen arviointi asiakkaan elämäntilanteen mukaan, asiakkaan osallisuuden tukeminen ja ylläpitäminen. Ammattilaisten vastauksissa nousi esiin huoli asiakkaiden asemasta ja toimijuudesta. Asiakkaiden kohtaamista epäkohdista kerrottiin vietävän tietoa esimiehelle ja muille ammattilaisille.

Asiakkaan toimijuuden vahvistaminen järjestelmässä -alaluokan vastauksissa asiakkaan toimijuutta järjestelmässä nähtiin tärkeänä vahvistaa. Käytännössä tätä toteutetaan asiakkaiden edunvalvonnalla ja osallisuuden lisäämisellä asiakasta itseään koskevissa päätöksissä sekä aktivoimalla asiakasta omaan elämään liittyvien asioiden hoidossa.

Järjestelmän tulkkina asiakkaalle –alaluokka sisälsi ohjaamista, selkeyttämistä ja tiedottamista. Asiakkaan ohjaaminen eri palveluiden piiriin nähtiin rakenteellisenä, ennaltaehkäisevänä työnä. Rakenteellisen sosiaalityöksi kuvattiin

yhteiskunnan rakenteiden ja vaatimusten selventäminen asiakkaille. Tärkeiksi käytännön tehtäviksi mainittiin myös mm. asiakkaan toimijuuden tukeminen palveluviidakossa ja asiakkaan ohjaaminen palveluprosesseissa.

Sosiaalityön asiantuntijuus ja vaikuttamistyö

Sosiaalityön asiantuntijuus ja vaikuttamistyö -luokan muodostavat kaksi alaluokkaa: Sosiaalisen asiantuntijana monialaisissa verkostoissa sekä viestintä, tietoisuus ja äänen käyttäminen.

Sosiaalisen asiantuntijana monialaisissa verkostoissa –alaluokassa kuvattiin verkostoitumista sosiaalisen asiantuntemuksen lisäämiseksi tärkeänä osana rakenteellista sosiaalityötä. Tämä ilmenee muun muassa yhteistyönä järjestöjen kanssa, matalan kynnyksen palvelujen jalkauttamisena, systeemisen työotteen laajentamisena monialaisesti sekä tiedon välittämisenä johdolle ja muille toimijoille. Toimivien yhteistyöverkostojen lisäarvona kuvattiin päällekkäisen työn vähentäminen ja asiakkaan parempi tukeminen.

Viestintä, tietous ja äänen käyttäminen -alaluokan vastauksissa tärkeänä pidettiin sosiaalisten ilmiöiden esiin nostamista ja sosiaalisen näkökulman vahvistamista yhteiskunnassa. Sosiaalialan haasteet tunnistetaan ja niihin halutaan vaikuttaa epäkohdista puhumalla, kantaa ottamalla, tiedon tuottamisella, yhteiskunnallisiin pulmakohtiin puuttumalla ja eriarvoisuutta vähentämällä.

Järjestelmälähtöinen työote

Järjestelmälähtöinen työote -pääluokka sisältää ikään kuin järjestelmän sisällä tapahtuvaa, sen ehdoilla tehtävää tai sen tarjoamia mahdollisuuksia hyödyntävää sisältöä. Alaluokiksi nimettiin oman työn kehittäminen, sosiaalialan arvot järjestelmässä sekä järjestelmän ehtojen täyttäminen ja sen tarjoaminen mahdollisuuksien hyödyntäminen.

Oman työn kehittäminen yhtenä tapana tehdä rakenteellista sosiaalityötä esiintyi vastauksissa. Oman kehittämiseksi kuvattiin muun muassa uusien työtapojen omaksuminen, kouluttautuminen, työn sisällön kehittäminen ja hyvien käytänteiden mallintaminen omaan työhön. Lisäksi mainituiksi tulivat mm. tiedon jakaminen työyhteisössä, hanketyö palveluiden kehittämiseksi sekä moniammatillinen työote.

Sosiaalialan arvot järjestelmässä -alaluokan vastauksissa oli nähtävissä alan arvojen ohjaamaa toimintaa. Työntekijät kertoivat vastauksissaan ajattelevansa sosiaalityön rakenteita ja palveluiden saatavuutta asiakkaiden kannalta sekä tekevänsä havaintoja asiakkaiden eriarvoisuudesta. Vastaajat kuvasivat haluavansa vaikuttaa palveluiden saatavuuteen ja kriteereihin. Epäkohdista halutaan viedä tietoa eteenpäin. Kyselyihin vastaaminen ja sosiaalinen raportointi nähtiin käytännön rakenteellisena sosiaalityönä.

Järjestelmän ehtojen täyttäminen ja sen tarjoaminen mahdollisuuksien hyödyntäminen -alaluokan vastauksissa tuli esiin pyrkimys toimia teknisesti oikein yhtenä rakenteellisen sosiaalityön ilmentymänä. Tässä yhteydessä mainituiksi tulivat muun muassa tilastointi, asiakaskirjaukset, tiedon välitys sekä lain ja ohjeistusten tuntemus ja noudattaminen. Esimerkiksi tilastoiminen ohjeiden mukaan kuvattiin välineeksi tuottaa tietoa työstä. Joistain vastauksista nousi myös järjestelmän tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen käytännön rakenteellisen sosiaalityönä. Koulutuksiin osallistuminen nousi yhtenä tapana edistää rakenteellista sosiaalityötä.

7.2 Rakenteellisen sosiaalityön toteuttaminen vapaa-ajalla

Ammattilaisilta kysyttiin, miten he käytännössä toteuttavat rakenteellista sosiaalityötä oman työnsä ulkopuolella. Työn ulkopuolella rakenteellista sosiaalityötä kuvasi tekevänsä puolet vastaajista. Työn ulkopuolinen rakenteellinen sosiaalityö luokiteltiin kolmeen pääluokkaan: Kanssakulkijana toimijuutta vahvistamassa, Minä sosiaalisen ja sosiaalialan asiantuntijana sekä Yhteiskunnallinen osallisuus ja toimijuus – yhteiskunnan rakenteisiin vaikuttamassa.

Kanssakulkijana toimijuutta vahvistamassa

Kanssakulkijana toimijuutta vahvistamassa -pääluokassa työn ulkopuolella toteutettavaa rakenteellista sosiaalityötä kuvattiin niiden tukemisena, jotka eivät ole palveluiden piirissä, haavoittuvassa asemassa olevien puolesta puhumisenä sekä näiden ihmisryhmien osallisuuden, kuulluksi tulemisen ja toimijuuden tukemisena.

Minä sosiaalisen ja sosiaalialan asiantuntijana

Minä sosiaalisen ja sosiaalialan asiantuntijana -pääluokkaan luokiteltujen vastausten mukaan vapaa-ajalla keskustellaan ja nostetaan esiin epäkohtia esiin mm. yhdistystoiminnassa, somessa, tuttavapiirissä. Vastauksissa kerrotaan, että virheelliseen tietoon tulee puututtua ja oikaistua. Sosiaalityötä pidetään esillä ja siitä halutaan viedä tietoa eteenpäin myös päättävälle taholle. Vastajat kertovat osallistuvansa kyselyihin, tekevänsä sosiaalisia raportteja ja tuottavansa muilla keinoin tietoa ongelmakohtista palvelujärjestelmässä.

Yhteiskunnallinen osallisuus ja toimijuus – yhteiskunnan rakenteisiin vaikuttamassa

Yhteiskunnallinen osallisuus ja toimijuus – yhteiskunnan rakenteisiin vaikuttamassa –luokan vastauksissa politiikassa sekä erilaisissa yhdistyksissä toimiminen kuvattiin vastauksissa tapoina tehdä rakenteellista sosiaalityötä. Vastajaat kertoivat toimivansa mm. paikallisyhdistyksissä, ammattiyhdistyksissä, järjestöissä ja puoluepolitiikassa. Osallistuminen yhteiskunnan toimintaan kuten äänestäminen tai mukana oleminen ammatilliseen Facebook-ryhmään nähtiin myös keinoiksi toteuttaa rakenteellista sosiaalityötä vapaa-ajalla.

7.3 Tilaisuuksissa kerätty tieto rakenteellisen sosiaalityön käytännöistä ja mielikuvista

Rakenteellisen sosiaalityön työpajoja tai infoja on syksyllä 2023 ja alkuvuonna 2024 pidetty osana Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeen kehittämistyötä ja/tai Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassoksen toimesta.

Työpajoissa on hyödynnetty Monitoimijainen rakenteellinen sosiaalityö -tutkimushankkeessa kuvattua toimintakehikkoa (Närhi ym. 2022) ja toimijamatriisia. Matriisissa olevan tehtävien kautta on lähdetty konkretisoimaan, mitä rakenteellinen sosiaalityö on tai voisi olla oman työn arjessa.

Terveysosiaalityöntekijöille pidetty työpaja toi hyvin esiin sen, kuinka iso osa arjen työstä on kytköksissä rakenteisiin ja niihin vaikuttamiseen. Ammatillaiset totesivat monen heille annetun tehtävän toteutuvan nykyisessä työssä. Erityisesti asiakkaan oikeuksien puolustamiseen liittyvät sisällöt tuntuivat arkisilta.

Vammaispalveluiden sosiaalityön ja –ohjauksen ammattilaisille pidetyssä työpajassa korostui erityisesti osallisuuden edistämiseen liittyvät sisällöt. Vammaisten ihmisten kanssa työskennellessä on olennaista toimia rakenteellisten osallistumisen ja osallisuuden esteiden poistamiseksi, sekä hyödyntää osallisuutta tukevia toimintatapoja omassa työssä.

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen ammattilaisille pidetyssä työpajassa kuultiin hienoja esimerkkejä siitä, mitä rakenteellinen sosiaalityö voi käytännössä olla. Rakenteellista sosiaalityötä on esimerkiksi se, että nostaa havaitsemansa ilmiön keskusteluun ja lähtee hakemaan siihen ratkaisuja moniammatillisesti. Sen lisäksi, että rakenteellinen sosiaalityö vaatii toteutuakseen aktiivisen ammattilaisen, edellytyksenä on myös sitä tukeva toimintakulttuuri.

Päihde- ja mielenterveyspalveluiden ammattilaisille pidetyssä työpajassa nousi esiin monia näiden palveluiden asiakkaiden kohtaamia rakenteellisia esteitä ja haasteita, joihin ammattilaiset haluavat sekä kokevat velvollisuutta olla muuttamassa.

Eri ammattiryhmille pidetyt työpajat ja infot ovat herättäneet pohdintoja ammatilaisen sananvapauden, lojaliteettivelvoitteen ja ammattieettisen vastuun vaikeasta suhteesta. Mitä kenelläkin on oikeus sanoa, missä ja kenelle?

8 RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN OSAAMINEN SATAKUNNASSA

Mari Lönnberg

Sosiaalityöntekijän koulutuksen kautta tulevan osaamisen yhtenä osa-alueena on rakenteellinen sosiaalityö. Lähteisen ym. (n.d., 16) mukaan osaamiselle on ominaista kyky tunnistaa prosesseja, jotka saavat aikaan syrjäytymistä ja huono-osaisuutta yhteiskunnassa, tiedontuotannon ja ratkaisuehdotusten tekemisen taitoa sekä ymmärrystä poliittisesta päätöksenteosta ja vaikuttamismahdollisuuksista. Myös sosiaalialan ammattikorkeakoulujen osaamisen määrittelyissä tulevat samat elementit esille, vaikkakaan niitä ei ole luokiteltu selkeästi rakenteellisen sosiaalityön osa-alueeksi (Suomen ammattikorkeakoulujen sosiaalialan koulutuksen verkosto n.d).

Kestävän kehityksen Satakunta 2 -hankkeen rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin ja sosiaalialan osaamiskeskus Pikassoksen kehittämistyö linkittyy alueen kolmen korkeakoulun tutkimus- ja kehittämistyön kanssa. Alueella toimivat Tampereen yliopiston Porin yksikkö, Satakunnan ammattikorkeakoulu ja Diakonia-ammattikorkeakoulu. Korkeakouluilla on meneillään yhteinen kehittämishanke LISKO: Lisää osaamista Satakuntaan korkeakoulu yhteistyöllä (v. 2023-2024). Korkeakoulujen välinen yhteistyö tulee tiivistymään myös käynnistymässä olevan neuvottelukunnan myötä.

Joulukuussa 2023 toteutettiin Kestävän kasvun Satakunta 2 -hankkeen ja Pikassoksen toimesta korkeakoulukierros, jossa tavattiin sosiaalialan opettajia ja tutkijoita rakenteellisen sosiaalityön osaamisen kartoittamiseksi ja yhteisen kehittämistyön suunnittelemiseksi. LISKO-hankkeen työpajoissa rakenteellinen sosiaalityö on noussut esiin yhtenä tarpeellisena kehittämiskohteena tutkinto-opinnoissa ja täydennyskoulutuksessa. Lisäksi rakenteellisesta sosiaalityöstä on käyty keskustelua muun korkeakoulu yhteistyön merkeissä.

Satakunnassa koulutetaan uusia sosiaalityöntekijöitä, sosionomeja, kuntoutuksenohjaajia ja geronomeja. Korkeakoulukierroksella käytyjen keskustelujen perusteella muodostui kuva, että eri korkeakouluissa rakenteellinen sosiaalityö ei ole erityisen vahvasti esillä opetussuunnitelmissa, vaikkakin rakenteiden tarkasteleminen kuuluu läpileikkaavasti opintoihin. Tosin opetussuunnitelmatkin ovat uudistumassa. Tampereen yliopiston Porin yksikössä on tarjolla

Yhteisölähtöiset sosiaalialan menetelmät-kurssi, jossa rakenteellinen sosiaalityö on vahvasti mukana. Rakenteellisen sosiaalityön viiden opintopisteen verkkokurssi on tarjolla ja vapaasi valittavissa CampusOnline-digitaalisessa opintotarjotinportaalissa, mutta Satakunnassa sitä ei kovin innokkaasti valita omiin opintoihin.

Rakenteellisen sosiaalityön osaamisen vahvistamiseksi opiskelijoita voidaan ottaa mukaan rakenteellisen sosiaalityön tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Suunnitella onkin ”Rake-agentti -ohjelma”, jossa satakuntalaiset kehittäjät ja korkeakoulut ovat yhteistyössä vahvistamassa rakenteellisen sosiaalityön osaamista hyvin konkreettisella tasolla. Rakenteellisen sosiaalityön teemaviikot keväisin ja sykyisin ovat vakiintumassa, ja niissä on informaation lisäksi koulutuksellista sisältöä. Rakenteellinen sosiaalityö sopii läpileikkaavan luonteensa vuoksi hyvin teemaksi erilaisiin satakuntalaisiin tilaisuuksiin, esimerkiksi Sote-alan tutkijafoorumiin ja SATAHYVÄÄ-tutkimuspäiville.

Satakuntalaisille sosiaalialan ammattilaisille suunnatun kyselyn vastauksien perusteella voidaan todeta, että Satakunnassa on kykyä tunnistaa syrjäytymiseen ja huono-osaisuuteen vaikuttavia prosesseja sekä ymmärrystä poliittisesta päätöksenteosta. Rakenteellisen sosiaalityön osaamista siis löytyy. Tiedontuotannon tärkeyttä ja vaikutusmahdollisuuksien tiedostamista on syytä painottaa jatkossa enemmän. Vaikkakaan sosiaalinen raportointi ei ole sama asia kuin rakenteellinen sosiaalityö, on sen heikko tuntemus ja käyttö Satakunnassa kuitenkin jonkinlainen indikaattori rakenteellisen sosiaalityön ja sen tiedontuotannon asemasta.

9 SOSIAALINEN RAPORTOINTI RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN TYÖVÄLINEENÄ

Minka Leino-Holm

Sosiaalinen raportointi on erikokoisten yhteiskunnallisten havaintojen tekemistä näkyväksi. Sosiaalisen raportointia on kehitetty useita vuosia Satakunnassa, ja kehittämistyö jatkuu edelleen. Tässä luvussa on kuvattu aiheeseen liittyvää kehittämistyötä ja sen tuloksia, sekä sosiaalisen raportoinnin tuottaman tiedon sisältöjä.

9.1 Sosiaalisen raportoinnin työkalu Satakunnassa

Rakenteellinen sosiaalityö Satakunnassa 2023 -kyselyssä pyydettiin vastaajia arvioimaan, kuinka tuttu asia sosiaalinen raportointi heille on, sekä antamaan arvosana ja kehittämissuhteita sosiaalisen raportoinnin lomakkeelle ja yhteenvedolle. Ammatillaiset arvioivat sosiaalisen raportoinnin tuttuuden keskiarvolla 4,5 (asteikko 0-10). Sosiaalisen raportoinnin lomake sai kokonaisarvosanaksi 6,8 (asteikko 0-10). Yhteenveto sai arvosanaksi 7 (asteikko 0-10).

Kyselyssä vastaajilta kysyttiin, ovatko he tehneet sosiaalisen raportin ja tietävätkö he, miten sellainen Satakunnassa tehdään. Puolet vastaajista eivät olleet tehneet raporttia, eivätkä tieneet, miten se tehdään. Neljäsosa vastaajista ei ollut tehnyt raporttia, mutta tiesi, miten raportin voi tehdä. Viidesosa vastaajista oli tehnyt raportin, mutta heistä osa ei tiennyt, miten sellaisen voi kyselyhetkellä tehdä.

Raportointilomakkeen toivottiin olevan jatkossa helpommin löydettävissä ja siitä toivottiin olevan enemmän tietoutta. Lomakkeelle toivottiin toisaalta vähemmän kysymyksiä, toisaalta lisää apukysymyksiä. Lomakkeelle ehdotettiin mahdollisuutta kommentoida aiemmin raportoituja asioita. Lomakkeelle toivottiin tietoa tiedonkulun prosessista; mitä raportille tapahtuu ja mitä siitä seuraa? Lomakkeen toivottiin olevan helppo ja nopea täyttää. Lomaketta yksinkertaistettiin ja selkeytettiin tammikuussa 2024 kyselystä saadun palautteen perusteella.

Lisäksi toiveissa mainittiin koulutus rakenteellisen sosiaalityön aiheista, raportoidun tiedon palautuminen raportoijille eli viestintä siitä, mitä raporteille tai raportoiduille asioille tapahtuu. Yhteenvetoja raporteista toivottiin voitavan käsitellä esimerkiksi tiimien kesken. Raportteja ehdotettiin opiskelijoille työstettäväksi. Lisäksi toiveissa mainittiin esihenkilöiden tietous asiasta ja lupa käyttää työaika raporttien tekemiseen. Sosiaalista raportointia toisaalta kiiteltiin,

toisaalta sen kritisoitiin antavan liikaa painoarvoa yksittäisille havainnoille tai näkökulmille. Yhteenveto sai kiitosta, ja siihen toivottiin lisää konkretiaa.

Kokonaisuudessaan tietoisuuden lisääminen aiheesta nousee isoksi kehittämisteemaksi. Sekä raportoimisen mahdollisuudesta, tiedonkulunprosessista, raportoiduista asioista ja niiden aikaansaamista toimenpiteistä toivottiin olevan enemmän tietoa, muistutuksia ja koulutusta. Se, mitä raportin tekemisestä seuraa, herätti kysymyksiä ja pohdintoja vastaajissa. Myös esihenkilöiden ja johdon rooli korostui vastauksissa; heidän tulee olla raportoinnista tietoisia ja pitää sitä esillä.

9.2 Sosiaalisen raportoinnin esiin tuomia havaintoja ja ilmiöitä

Sosiaalinen raportti voi olla lähes millainen tahansa kuvaus lähes mistä tahansa havaitusta asiasta tai tapahtumasta. Satakunnassa tehdyt sosiaaliset raportit ovat olleet keskenään eripituisia ja –laajuisia, mutta yhdestäkään raportista en ole voinut sanoa, etteikö se täyttäisi sosiaalisen raportin kriteerejä (joita tosin ei varsinaisesti ole). Satakuntalaiset osaavat tehdä sosiaalisia raportteja!

Sosiaalinen raportointi saa osakseen kritiikkiä siitä, että se antaa liikaa painoarvoa yksittäisten henkilöiden tekemille havainnoille ja tulkinnoille. Toisaalta subjektiivisen havainnon ja tulkinnan raportoiminen on juuri se, mihin sosiaalinen raportointi perustuu. Tarkoituksena on nimenomaan saada esiin ja koota yhteen yksittäistenkin ihmisten tekemiä yksittäisiä havaintoja maailmasta. Yksittäisistä raporteista voi muodostua kokonaisuuksia, ne voivat joko tukea toisiaan tai tuottaa toisistaan poikkeavaa tietoa. Itse raportoiminen on vasta sosiaalisen raportoinnin ensimmäinen askel. Saatujen raporttien analysoiminen, yhteen kokoaminen ja niissä olevan tiedon jatkojalostaminen ovat vähintään yhtä tärkeitä työvaiheita kokonaisuudessa. Yksittäisten ihmisten yksittäiset sosiaaliset raportit asettuvat osaksi suurempia kokonaisuuksia, kun raportteja kertyy riittävästi ja niitä analysoidaan sekä työstetään monitoimijaisesti.

Vuosina 2022-2023 tulleissa raporteissa on selvästi nähtävissä huolta koskien sote-palveluiden saatavuuden ja laadun heikkoa tilannetta tai heikkenemistä. Raporteissa on mainittu mm. Suomen sotien sotaorvot, omaishoitajat, neopsykiatriset nuoret, nuoret aikuiset, aikuisena kehitysvammadiagnoosin saavat sekä ikääntyneet ihmiset. Vaikka raporttien näkökulma vaihtelee, niitä yhdistää huoli haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten saamasta riittämättömästä tuesta ja vaikeassa tilanteessa olevien ihmisten tulevaisuudesta.

Toinen selvästi raporteista esiin tuleva trendi on huoli sote-alan ammattilaisten kapenevista työn tekemisen mahdollisuuksista. Raporteissa tuli esiin työn todellisuuteen liittyviä huolenaiheita jo ennen vuotta 2023, mutta hyvinvointialueelle siirtyminen vuonna 2023 selvästi näkyi raporteissa mm. pohdintoina omassa työssä tapahtuvista muutoksista, oikeudenmukaisuudesta sekä omasta toimivallasta.

Sekä raporteissa että muualla yhteiskunnassa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa näkyviä aiheita ovat olleet:

- taloudellisen epävarmuuden ja talousvaikeuksia lisääntyminen,
- omaishoitajien asema ja jaksaminen
- nepsy-piirteisten ihmisten ja erityisesti nuorten saama riittämätön tuki,
- nuorten kiinnittymättömyys kouluun (koulupudokkuus) ja nuorten pahoinvointi yleisesti
- hallituksen toimien vaikutukset haavoittuvassa tilanteessa oleviin ihmisiin sekä
- digiosattomuus ja digitalisoituvan yhteiskunnan aiheuttama syrjäytyminen.

Kuva 8. Sosiaalisissa raporteissa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa esiin nousseet huolen aiheet koostettuna.

III TULEVAISUUS

10 RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN TULEVAISUUS SATAKUNNASSA

Marjo Stenroos & Minka Leino-Holm & Mari Lönnberg

Tässä luvussa pohdimme rakenteellisen sosiaalityön tulevaisuutta Satakunnassa. Ensiksi kerromme sosiaalialan ammattilaisten tulevaisuuden toiveista kyselyn vastausten perusteella. Sen jälkeen palaamme rakenteellisen sosiaalityön perusedellytyksiin ja esitämme, miten ne voisivat toteutua Satakunnassa.

10.1 Sosiaalialan ammattilaisten tulevaisuuden toiveita

Sosiaalialan ammattilaisilta kysyttiin, missä he toivoisivat näkevänsä rakenteellista sosiaalityötä tulevaisuudessa. Moni vastaaja toivoi, että rakenteellinen sosiaalityö kuuluisi jokaisen sosiaalihuollon ammattihenkilön ja/tai sosiaalityöntekijän työhön niin hyvinvointialueella kuin sen ulkopuolella esim. järjestöissä. Vastausten luonnehdintojen mukaan rakenteellisen sosiaalityön tulisi olla osa jokaisen sosiaalialan ammattilaisen työtä, tavanomainen työtehtävä, luonteva osa työn arkea, jatkuvaa toimintaa sekä olennainen osa ennaltaehkäisevää työtä.

Rakenteelliselle sosiaalityölle toivottiin useissa vastauksissa työaikaa, lupaa ja tilaa. Rakenteellista sosiaalityötä tulisi voida tehdä ilman pelkoa seuraamuksesta tai leimautumisesta hankalaksi työntekijäksi. Vaikenemisen ja vaientamisen kulttuurin purkaminen nähtiin edellytykseksi rakenteellisen sosiaalityön toteutumiselle. Vastauksissa toivottiin, että jokaisella olisi mahdollisuus tehdä rakenteellista työtä osana omaa työtään, pienellä tai isommalla työpanoksella. Toive rakenteelliselle sosiaalityölle varatulle työajalle toistui monissa vastauksissa, konkreettisenä toiveena esitettiin, että rakenteelliselle työlle olisi varattu muutama tunti viikosta. Toiveissa mainittiin myös tarve rohkaisulle ja kannustukselle.

Hyvinvointialueella toivottiin nostettavan rakenteellisen sosiaalityön merkitystä vahvemmin esiin sekä lisäävän sitä koskevaa tietoisuutta. Sosiaalialan ammattilaisille toivottiin useassa vastauksessa yhteisiä foorumeita tai verkostoja,

joissa voisi keskustella sosiaalialan ajankohtaisista asioista sekä yhteiskunnallisista ilmiöistä ja rakenteista. Rakenteellisen työhön liittyviä toiminta- ja vaikuttamismahdollisuuksia toivottiin olevan tulevaisuudessa nykyistä enemmän ja laajemmin.

Rakenteellinen sosiaalityö ei vastauksissa rajoittunut ammattilaisten tekemiseen, vaan sen toivottiin huomioivan tulevaisuudessa paremmin myös asiakkaat. Asiakkaille toivottiin mahdollisuutta tehdä rakenteellista työtä ja heidän äänensä toivottiin tulevan rakenteellisessa sosiaalityössä aiempaa paremmin kuuluville. Vastauksissa muistutettiin sosiaalityön asiakkaiden kohtaavan rajoittavia ja estäviä rakenteita, joita sosiaalityön tulisi tuoda näkyville. Samoin kolmannen sektorin roolia rakenteellisen sosiaalityön kentällä toivottiin vahvistettavan.

Rakenteellisen sosiaalityön nähtiin sopivan joka paikkaan, sillä sen lähtökohta on yhteiskuntamme perusteissa. Rakenteellista sosiaalityötä nähtiin olevan paikkansa mm. hyvinvointialueella, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kentällä, kunnissa, ammattilaisten välisessä vuoropuhelussa, järjestöissä, kouluissa, julkisuudessa sekä päättäjien keskusteluissa. Toiveissa mainittiin mahdollisuus saada ammattilaisten ja asiakkaiden ääni paremmin kuuluville päätöksenteossa ja päätösten arvioinnissa rakenteellisen työn kautta.

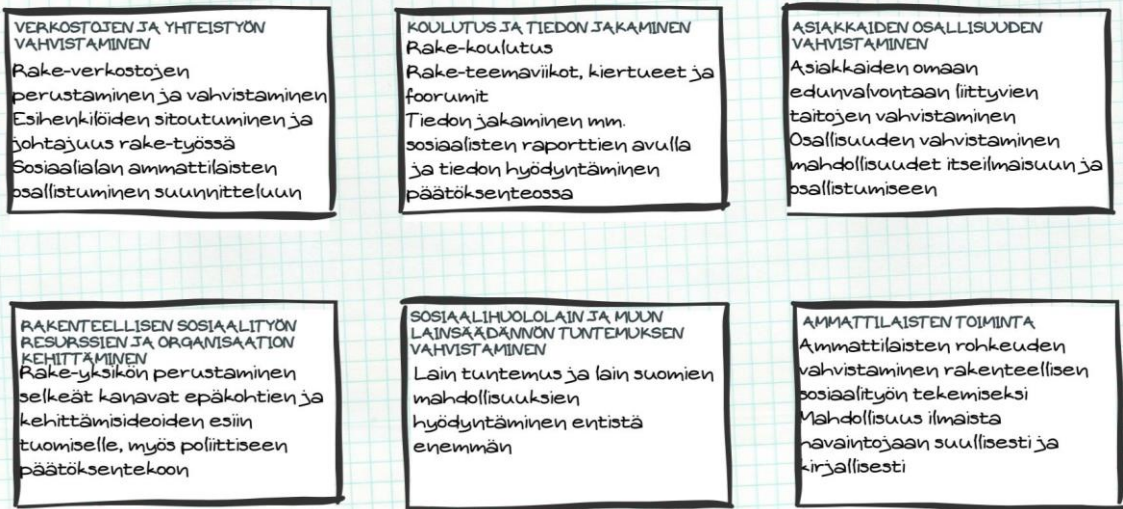
Koska rakenteellinen sosiaalityö ei ole vain sosiaalialan ammattilaisten tai sosiaalityöntekijöiden asia, tietoutta aiheesta toivottiin levitettävän myös muille ammattiryhmille, poliittisille päätöksentekijöille, asiakkaille. Myös sosiaalialan ammattilaisten nähtiin tarvitsevan lisää tietoa ja osaamista rakenteellisen sosiaalityön saralla. Rakenteellisesta sosiaalityöstä kaivataan koulutusta ja siihen toivotaan konkretiaa.

Kyselyn vastauksista oli poimittavissa konkreettisia esityksiä, joilla rakenteellista sosiaalityötä voitaisiin Satakunnassa edistää tai tehdä:

- Rakenteellisen sosiaalityön verkosto, joka vahvistaisi rakenteellisen sosiaalityön asemaa esimerkiksi erilaisin kampanjoin.
- Rakenteellisen sosiaalityön teemaviikko ja tilaisuudet.
- Sosiaalinen raportointi ja siitä saatavan tiedon hyödyntämisen lisääminen. Sosiaalinen raportointi tulee olla helposti toteutettavissa. Sosiaalinen raportointi voisi olla osa työnkuvaa.
- Rakenteellisen sosiaalityön kiertue esimerkiksi palvelutehtävittäin.
- Asiakkaiden omaan edunvalvontaan liittyvien taitojen vahvistaminen osana sosiaalialan ammattilaisen työtä, esimerkiksi erilaisten valituskanavien käyttötukea tai -opetusta.
- Koulutus rakenteellisesta työstä, rakenteellisen sosiaalityön verkostot, rakenteellisen sosiaalityön foorumit – Aiheen ääreen pysähtymistä toimialuerajat ylittävästi. Rakenteellisen sosiaalityön foorumeita työyksiköihin / tiimeihin.

- Esihenkilöiden sitoutuminen rakenteelliseen työhön sen tekijöinä ja siihen kannustavina johtajina.
- Sosiaalialan ammattilaiset mukaan alueen palveluverkon suunnitteluun varmistamaan eri ihmisryhmien ja erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten oikeuksien toteutumista.
- Kouluihin (tms.) yhteisöllistä ja osallisuutta lisäävää toimintaa, esim. yhteisen lehden toimittaminen sekä ympäristön havainnoiminen.
- Systemisen työtteen ja asiakkaiden osallisuuden vahvistaminen eri palveluissa ja monialaisessa työssä.
- Erilaisiin kyselyihin ja selvityksiin annettujen vastausten hyödyntämistä tulisi kehittää niin, että ehdotukset johtaisivat konkreettisiin toimiin, ja tieto näistä toimista palautuisi kyselyyn vastanneille tai selvitystyöhön osallistuneille.
- Mahdollisuus ilmaista itseään, kertoa havainnoistaan ja ratkaisuehdotuksistaan eri tavoin, mm. kirjallisesti tai suullisesti.
- Rakenteellisen sosiaalityön yksikön perustaminen. Yksikkö mm. seuraisi ajankohtaista keskustelua, puuttuisi esiin tuleviin epäkohtiin, ottaisi kantaa, edistäisi alan asioita.
- Selkeät kanavat, joiden kautta voi tuoda esiin epäkohtia ja kehittämisideoita. Helppo kanava työn arjessa kohdattavien havaintojen raportoimiseen. Kanava, jota kautta viestiä poliittisille päätöksentekijöille.
- Ammattilaisten rohkeuden vahvistaminen rakenteellisen työn tekijöinä.
- Päätöksenteon ja johtamisen taustalla olevan tiedon laajentaminen – esimerkiksi kantelut, muutoksenhaut, muistutukset ja muut asiakkaiden tuottama tai heidän tilanteisiinsa liittyvä tieto on arvokasta.
- Sosiaalihuoltolain tuntemuksen vahvistaminen ja sen tarjoamien mahdollisuuksien parempi hyödyntäminen, esimerkiksi yhteisösosiaalityön tai omatyöntekijyyden osalta.

Ehdotuksia rakenteellisen sosiaalityön edistämiseksi Satakunnassa

Kuva 9. Kooste ehdotuksista rakenteellisen sosiaalityön edistämiseksi

Ammattilaisilta kysyttiin, kenen he toivoisivat tekevän rakenteellista sosiaalityötä. Rakenteellisen sosiaalityön toteuttamisen nähtiin kuuluvan kaikille, ja kaikkien toivottiin osallistuvan siihen (kuva 10). Muun muassa eri sosiaalihuollon ammattihenkilöt, sosiaalityön professiojohtaja, sosiaalialan osaamiskeskus, poliitikot, sosiaalipalveluiden johto tulivat mainituiksi.

Kuva 10. Rakenteellinen sosiaalityö kuuluu kaikille

Ammattilaisten vastauksissa visioitiin lisäksi rake-verkostosta eli rakenteellisen sosiaalityön kysymyksiin keskittyvästä asiantuntijaryhmästä sekä rake-agentti –toimintamallista. Ammatilaisilta vahvasti esiin tullut toive oli, että rakenteellista sosiaalityötä voisi kuka tahansa ammattilainen tehdä ilman pelkoa seuraamuksista.

10.2 Kohti rakenteellisen sosiaalityön perusedellytysten toteutumista

Meillä on paljon tietoa, jonka pohjalta meidän tulee Satakunnassa työstää yhteistä tulevaisuuden visiota sekä askeleita sitä kohti. Tähän työhön keskitytään vuoden 2024 aikana. Olemme päätyneet tässä raportissa ottamaan kehittämistyön etenemissuunnitelman pohjaksi Monitoimijainen rakenteellinen sosiaalityö -tutkimushankkeessa laaditut rakenteellisen sosiaalityön toteuttamisen perusedellytykset.

Perusedellytyksiä ovat:

- 1) **yhteistyön mahdollistavat tieto- ja toimintarakenteet:** Satakunnassa tulee hahmottaa sekä kuvata rakenteellisen sosiaalityön kokonaiskuva, sitä tukevat rakenteet sekä tiedonkulun ja hyödyntämisen prosessit. Tämän lisäksi meidän tulee kuvata se, miten seuraamme suunnitelmien toteutumista ja sitä, miten rakenteellinen sosiaalityö pääsee osaksi hyvinvointialueen sekä muiden toimijoiden tiedolla johtamisen ja päätöksenteon prosesseja. Olemassa olevia, rakenteellisen sosiaalityön toteuttamista tukevia rakenteita ja käytössä olevia rakenteellisen sosiaalityön työkaluja tulee huomata sekä vahvistaa. Esimerkiksi sosiaalista raportointia koskevaa tietoisuutta ja sen käyttöastetta tulee kasvattaa samalla, kun sen tuottaman tiedon hyödyntämistä on kehitettävä edelleen. Samoin esimerkiksi asiakkailta saatavan tiedon asemaa ja hyödyntämistä tulee vahvistaa. Rakenteellisen sosiaalityön linkittyä olennaisesti sosiaalialaa ja sosiaalityötä koskevan tutkimuksen ja kehittämistoiminnan vahvistamiseen. Rakenteellisen sosiaalityön tutkiminen ja kehittäminen on toki yksi tärkeä osa-alue, mutta sen lisäksi kaikki muu sosiaalialaan liittyvä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta tukee rakenteellisen sosiaalityön sisältöjä ja sen toteutumista alueella. Sosiaalialan tai –huollon tutkimus- ja kehittämISRakenteiden vahvistaminen on siis myös rakenteellisen sosiaalityön vahvistamista, ja itseasiassa rakenteellista sosiaalityötä itsessään.
- 2) **rakenteellista sosiaalityötä tukeva toimintakulttuuri**, johon sisältyy moninaisen tiedon, osaamisen ja asiantuntijuuden arvostus: Rakenteellinen sosiaalityö vaatii vahvistamista, se on selvää. Rakenteellisen näkökulma suuri merkitys tulisi onnistua nostamaan yksilö-, perhe- ja yhteisötyön rinnalle. Rakenteellisen sosiaalityön tekemiselle tulee olla tilaa ja lupa.

- 3) **riittävät inhimilliset ja taloudelliset resurssit:** Tilan ja luvan lisäksi rakenteellinen sosiaalityö vaatii toteutuakseen aikaa, osaamista sekä mahdollisuuksia. Rakenteellisen sosiaalityön tulisi voida nousta muiden sosiaalityön toteuttamisen tapojen ja orientaatioiden kanssa samalle viivalle, yhtä tärkeäksi osaksi sosiaalialan työtä ja sen tehtävänkuvia. Rakenteellisen sosiaalityön toteuttaminen ei saa jäädä kiinni siitä, ettei sen tekemiseen ole itselle sopivia tapoja tai riittäviä taitoja – koulutusta tulee olla tarjolla monipuolisesti.
- 4) **rakenteellisen sosiaalityön strategia ja toimintasuunnitelma:** Rakenteellinen sosiaalityö vaatii suunnitelman. Sellaista ollaan nyt luomassa Kestävän Kasvun Satakunta –hankkeen Rakenteellisen sosiaalityön raportointi –osahankkeessa. Vuonna 2024 tullaan panostamaan yhteisten visioiden ja toimenpidesuunnitelmien rakentamiseen. Ne luovat pohjan tulevaisuuden rakenteelliselle sosiaalityölle Satakunnassa.

Rakenteellisen sosiaalityön perusedellytykset ja askeleet Satakunnassa voidaan tiivistää seuraavasti (kuva 11):

KOHTI RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN PERUSEDellyTYSTEN TOTEUTUMISTA SATAKUNNASSA

Kehittämistyön etenemissuunnitelman pohjaksi on valikoitunut Monitoimijainen rakenteellinen sosiaalityö -tutkimushankkeessa laaditut rakenteellisen sosiaalityön toteuttamisen neljä perusedellytystä.

Yhteistyön mahdollistavat tieto- ja toimintarakenteet:

Kuvaamme rakenteellisen sosiaalityön kokonaiskuvan. Olemassa olevia rakenteita ja käytössä olevia työkaluja tulee vahvistaa. Sosiaalialaa ja sosiaalityötä koskevaa tutkimusta ja kehittämistoiminnasta on vahvistettava.

Rakenteellista sosiaalityötä tukeva toimintakulttuuri, johon sisältyy moninaisen tiedon, osaamisen ja asiantuntijuuden arvostus:

Rakenteellisen sosiaalityö vaatii vahvistamista ja sen tekemiselle tulee olla tilaa ja lupa.

Riittävät inhimilliset ja taloudelliset resurssit:

Rakenteellinen sosiaalityö vaatii toteutuakseen aikaa, osaamista sekä mahdollisuuksia. Sen tulee olla osa arjen työtä ja tehtäväkuvia. Koulutusta tulee olla tarjolla monipuolisesti.

Rakenteellisen sosiaalityön strategia ja toimintasuunnitelma:

Satakunnassa ollaan luomassa Rakenteellisen sosiaalityön suunnitelmaa. Vuonna 2024 panostetaan yhteisten visioiden ja toimenpidesuunnitelmien rakentamiseen.

Kuva 11. Rakenteellisen sosiaalityön perusedellytykset ja askeleet Satakunnassa vuonna 2024.

11 VIELÄ LOPUKSI

Minka Leino-Holm & Mari Lönnberg

Tämän raportin laatiminen on ollut syvä sukellus satakuntalaisen rakenteellisen sosiaalityön nykytilaan sekä kiinnostava katsaus sen tulevaisuudenkuviin. Raportin ensimmäinen versio on valmis, mutta työ ei lopu – se itseasiassa vasta alkaa. Vuonna 2024 tullaan satakuntalaisilta sosiaalialan ammattilaisilta kysymään uudelleen rakenteellisesta sosiaalityöstä, samoin vuonna 2025. Vuonna 2025 tehdään uusi, laajempi raportti satakuntalaisesta rakenteellisesta sosiaalityöstä. Toivomme, että voimme tuolloin raportoida edistysaskeleista edellisessä luvussa mainittujen perusedellytysten mukaisesti.

Työ jatkuu rakenteellisen sosiaalityön osaamisen vahvistamiseksi, raportoinnin kehittämiseksi sekä rakenteellisen sosiaalityön tiedon aseman vakiinnuttamiseksi Satakunnassa. Tärkeimmät askeleet otetaan perustyössä, olkoon se sitten asiakastyötä tai johtamista!

LÄHTEET

Lähteinen, Sanna, Raitakari, Suvi, Hänninen Kaija, Kaittila, Anniina, Kekoni, Taru, Krok, Suvi & Skaffari, Pia (n.d.) Sosiaalityön koulutuksen tuottama osaaminen. SOSNET julkaisu 7. ISBN 978-952-337-014-2

Nilsen, Johan (2016) Rakenteellinen sosiaalityö Satakunnassa. Pro Gradutyö. Tampereen yliopisto, Porin yksikkö. Trepo. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201604141418>

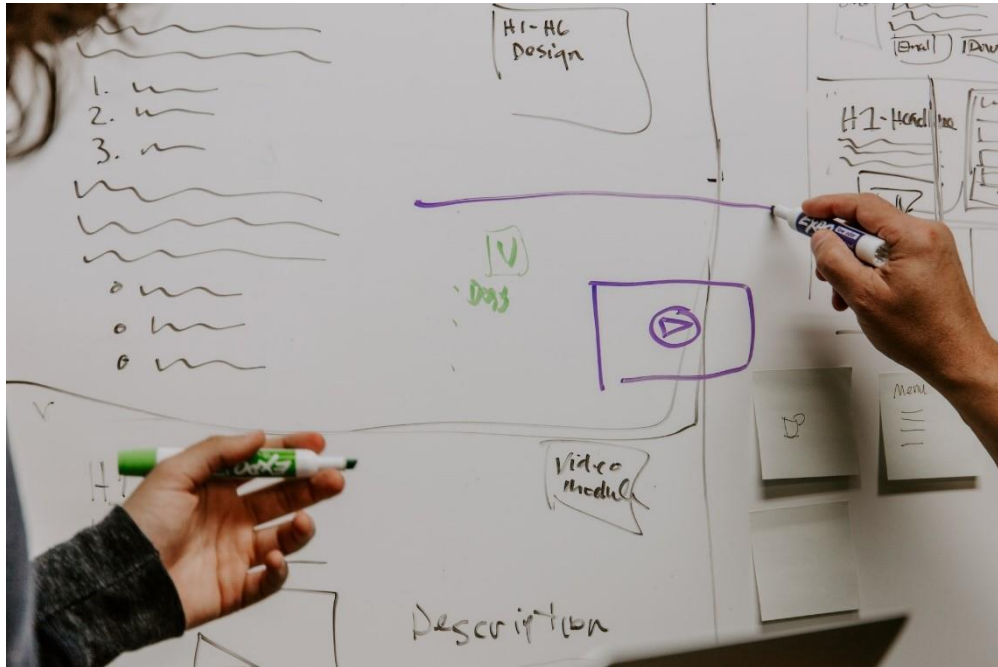
Närhi, Kati & Rantamäki, Niina & Kannasoja, Sirpa & Kokkonen, Tuomo & Ruonakangas, Santra (2023) Ehdotus monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön toimintamallista ja sen reunaehdoista. Teoksessa: Närhi, Kati & Rantamäki, Niina & Kannasoja, Sirpa & Kokkonen, Tuomo & Ruonakangas, Santra (toim.) (2023) Rakenteellisen sosiaalityön tila ja tulevaisuus Suomessa. Jyväskylän yliopisto. 285-305. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-9712-0>

Sosiaali- ja terveysministeriö (2022): Suomen kestävä kasvun ohjelma: Hankeopas STM:n toiseen valtionavustushakuun vuosille 2023-2025. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 2022:13. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-9888-9>

Suomen ammattikorkeakoulujen sosiaalialan koulutuksen verkosto (n.d.) Sosiaalialan tutkinnot ja kompetenssit. Haettu 16.1.2024 osoitteesta [Sosiaalialan tutkinnot ja kompetenssit \(sosiaalialanverkosto.fi\)](https://www.sosiaalialanverkosto.fi)

LIITE 1: KYSELYN SAATTEET JA KYSYMYKSET

Some: Kysely rakenteellisen sosiaalityön nykytilasta Satakunnassa

Millaisissa rakenteissa elämme? Millaisten normien keskellä toimimme? Miten lainsäädäntö vaikuttaa arkeemme? Mitä muutostarpeita rakenteissamme on? Miten luomme maailmasta paremman paikan elää? Rakenteellinen sosiaalityö on tapa tehdä sosiaalityötä. Siinä katse nostetaan yksilöstä tai yhteisöstä kohti yhteiskuntaa. Rakenteellinen sosiaalityö on lakisääteistä ja se perustuu myös sosiaalialan ammattieettiseen ohjeistukseen.

Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa rakenteellisen sosiaalityön nykytilaa Satakunnassa. Vastaamalla kyselyyn olet mukana kehittämässä satakuntalaista rakenteellista sosiaalityötä. Rakenteellisen sosiaalityön kysely on suunnattu Satakunnan alueella työskenteleville korkeakoulutetuille sosiaalihuollon ammattihenkilöille ja alan opiskelijoille.

Kysely tullaan toistamaan vuosina 2024-2025. Kehittämistyön tavoitteena on saada rakenteellinen sosiaalityö hyvinvointialueen ja Satakunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön rakenteisiin sekä näkyväksi työksi sosiaalihuollon, tiedolla johtamisen ja kehittämistyön kentillä.

Vastaa kyselyyn 10.11.2023 mennessä tästä [linkistä](#).

Lisätietoja: Mari Lönnberg, mari.johanna.lonnberg@sata.fi

Kysely on osa Kestävän kasvun Satakunta 2 -hanketta. Lisäksi vastauksia hyödynnetään Satakunnan Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen arvioinnissa sekä sosiaalialan osaamiskeskus Pikassoksen kanssa tehtävässä yhteisessä työssä.

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Infokirje: Kysely rakenteellisen sosiaalityön nykytilasta Satakunnassa

Rakenteellinen sosiaalityö on lakisääteistä työtä, jota voidaan toteuttaa käytännössä monella eri tavalla. Tämän kyselyn tavoitteena on selvittää, mitä rakenteellisesta sosiaalityöstä ajatellaan Satakunnassa ja miten sitä käytännössä tehdään.

Kysely on suunnattu Satakunnan alueella työskenteleville korkeakoulutetuille sosiaalihuollon ammattihenkilöille sekä alalle opiskeleville työssä käyville.

- sosiaalityöntekijän, sosionomin, kuntoutuksenohjaajan, geronomin koulutus tai
- opiskelet parhaillaan jotakin näistä koulutuksista sekä työskentelet tai olet työskennellyt Satakunnan hyvinvointialueella tai Satakunnan

Eli kysely koskee sinua, jos sinulla on:

Kyselyn tarkoituksena on kartoittaa rakenteellisen sosiaalityön nykytilaa sekä arvioida sosiaalisen raportoinnin työkalua. Kysely on osa Kestävän kasvun Satakunta 2 -hanketta. Lisäksi vastauksia hyödynnetään Satakunnan Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen arvioinnissa sekä sosiaalialan osaamiskeskus Pikassoksen kanssa tehtävässä yhteisessä työssä.

Vastaamalla kyselyyn olet mukana kehittämässä satakuntalaista rakenteellista sosiaalityötä. Rakenteellisen sosiaalityön kehittämistyön tavoitteena on saada rakenteellinen sosiaalityö hyvinvointialueen ja Satakunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön rakenteisiin sekä näkyväksi työksi sosiaalihuollon, tiedolla johtamisen ja kehittämistyön kentillä. Kysely toistetaan myös vuosina 2024 ja 2025.

Lisää [tietoa rakenteellisen sosiaalityön kehittämisestä Satakunnassa](#).

Tästä näet myös [Sosiaalisen raportoinnin tuloksia keväältä 2023](#).

Pyydämme apuasi vastaamalla kyselyyn **10.11.2023 mennessä** tästä [kysely-linkistä](#). Kyselyyn vastaaminen kestää noin 30 minuuttia. Kyselyn vastauksia on mahdollista tallentaa ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Muistathan myös painaa Lähetä-napista, kun olet vastannut kaikkiin kysymyksiin. Kysely on anonyymi. Kiitos sinulle jo etukäteen!

Annamme mielellämme lisätietoja kyselystä:

Mari Lönnberg, mari.johanna.lonnberg@sata.fi
Hankekoordinaattori, Kestävän kasvun Satakunta 2 -hanke, Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen

Minka Leino-Holm, minka.leino-holm@pikassos.fi
Sosiaalihuollon asiantuntija, Satakunnan Tulevaisuuden sote-keskus -hanke
Kehityspäällikkö, Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos

Kysymykset: Kysely rakenteellisen sosiaalityön nykytilasta Satakunnassa

Taustatiedot:

1. Oletko... Vaihtoehdot: laillistettu sosiaalityöntekijä/laillistettu amk-tasoinen työntekijä (sosiologi, kuntoutuksenohjaaja, geronomi)/sijaispätevä sosiaalityöntekijä/opiskelija (amk tai sosiaalityön opiskelija vailla sijaispätevyyttä)
2. Työskentelyalue, vaihtoehdot Satakunnan hyvinvointialueen eri palvelualueet (lueteltu)/kunta tai valtio/kolmas sektori/yksityinen sektori/ei tällä hetkellä työskentele sosiaalityössä
3. Työkokemus, vaihtoehdot ei vielä työkokemusta sosiaalityöalueelta/alle 5 vuotta/5-10 vuotta/11-20 vuotta/21-30 vuotta/yli 30 vuotta

Rakenteellinen sosiaalityö Satakunnassa:

4. Kuinka tuttu asia rakenteellinen sosiaalityö sinulle on? Asteikko 0-10
5. Mitä rakenteellinen sosiaalityö sinulle tarkoittaa ja merkitsee? Kirjoita tähän 3-5 sinulle tärkeintä asiaa.
6. Oma arvioisi tekemäsi rakenteellisen sosiaalityön määrästä työssäsi. Asteikko 0-10
7. Oma arvioisi tekemäsi rakenteellisen sosiaalityön määrästä työsi ulkopuolella, esim. yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Asteikko 0-10.
8. Miten käytännössä toteutat tällä hetkellä rakenteellista sosiaalityötä omassa työssäsi? Anna konkreettisia esimerkkejä.
9. Miten käytännössä toteutat tällä hetkellä rakenteellista sosiaalityötä työsi ulkopuolella? Anna konkreettisia esimerkkejä.
10. Onko rakenteellinen sosiaalityö kirjattu tehtäväkuvaasi?

Vaihtoehdot: kyllä on kirjattu/ei ole kirjattu erikseen/en tiedä, onko sitä kirjattu/kysymys ei koske minua tällä hetkellä, koska esim. en ole sosiaalityöalueella työssä

11. Oletko saanut työssäsi perehdytystä rakenteelliseen sosiaalityöhön liittyen? (Nykyisessä tai aikaisemmissa työsuhteissasi)

Vaihtoehdot: kyllä olen saanut/en ole saanut/en osaa sanoa/en ole työskennellyt sosiaalityössä tai sosiaalihuollon tehtävissä

12. Kun huomaat työssäsi yhteiskunnallisen epäkohdan, miten toimit?

Vaihtoehdot (voi valita useita): puhun siitä työpaikalla kollegoille/puhun siitä työpaikalla esihenkilöille/puhun siitä muualla kuin ammatillisissa piireissä (esim. kotona tai ystävien kanssa)/pohdin sitä itsekseni/käsittelen sitä somessa tai median kautta/vien siitä tietoa henkilöille tai tahoille, joiden ajattelun voivan asiaan vaikuttaa/en toimi edellä luetelluilla tavoilla vaan toisin, miten .../en toimi/en ole huomannut epäkohtia tai kiinnitä niihin huomiota.

13. Rakenteellisen sosiaalityön tulevaisuus.

Missä toivoisit näkeväsi rakenteellista sosiaalityötä tulevaisuudessa? Miten toivoisit voivasti tehdä rakenteellista sosiaalityötä tulevaisuudessa? Kenen toivoisit tekevän rakenteellista sosiaalityötä ja millaisissa asioissa, millaisin keinoin? Visioidaan rohkeasti rakenteellisen sosiaalityön tulevaisuutta, joten heitähän tähän villeimmätkin ideasi!

Sosiaalinen raportointi

Sosiaalinen raportointi on yksi tärkeä tapa tehdä rakenteellista sosiaalityötä. Sosiaalinen raportointi tarkoittaa yhteiskunnallisten ilmiöiden ja muiden huomioiden raportoimista, raporttien analysoimista sekä tiedon välittämistä eteenpäin esim. johdolle ja päätöksentekijöille.

Sosiaalisen raportoinnin työkalun löydät täältä: <https://link.webropol.com/s/sosiaalinenraportointisatakunta>. Ole hyvä ja tutustu työkaluun ennen kuin vastaat kysymykseen 16.

Satakunnan sosiaalisen raportoinnin viimeisimmän yhteenvedon löydät täältä: <https://satainno.fi/wp-content/uploads/Sosiaalinen-raportointi-Satakunta-KEVAT-2023.pdf>. Ole hyvä ja tutustu siihen ennen kuin vastaat kysymykseen 17.

14. Kuinka tuttu asia sosiaalinen raportointi on sinulle? Asteikko 0-10

15. Oletko tehnyt sosiaalisen raportin, ja tiedätkö, miten sellainen Satakunnassa tällä hetkellä tehdään?

Vastausvaihtoedot: kyllä olen tehnyt, mutta tällä hetkellä en tiedä, miten sellaisen voi tehdä/kyllä olen tehnyt ja tiedän missä sellainen tehdään/en ole tehnyt, mutta tiedän miten sellaisen voi tehdä/en ole tehnyt, enkä tiedä miten sellainen tehdään/en osaa sanoa tai ei koske minua

16. Millaisen arvosanan antaisit sosiaalisen raportoinnin lomakkeelle? Asteikko 0-10

17. Millaisen arvosanan antaisit sosiaalisen raportoinnin yhteenvedolle? Asteikko 0-10

18. Miten sosiaalisen raportoinnin toteutumista voisi mielestäsi edistää? Voit myös esittää parannusehdotuksia sosiaalisen raportoinnin yhteenvedoon tai sosiaalisen raportoinnin lomakkeeseen.